

JESUKRISTU KAY ALLPAPI KAWSASHKANTA SAN MARKOS KILLKARKAN

Juan kallarirkan yachachikuyta.

(Mt 3.1-12; Lk 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Jesukristu Tata Diospa wambran kay allpaman shamurkan kastigumanta salvawananchikunapa. Kunanka chay allima rimanata yachachiykichi.

² Ñawpa alli yachachikuk Isaiyas Tata Dios Juanpa willash-kanta killkarkan:

“Ñuka suk alli yachachikukta kachasha tukuy runakunata willanankunapa kachamushkayni runata allita chaskinankunapa.

³ Chunlla chakidu pampapi suk runa sinchita yachachikuykan:

‘Señorninchipa suk ñanta allichaychi.

Suk ñanta kuskachaychi chayta purinanpa.’ ”

⁴ Chay Isaiyas rimashkanshina suk diya Juanka chunlla pampapi kallarirkan runakunata bawtisayta. Willarkansapa tukuy uchankunata wanashpankuna Tata Diosta kasushpa kawsanankunapa. Willarkansapa bawtisakunankunapa tukuy mana alli rurashkankunamanta Tata Dios perdonanankunapa.

⁵ Chashna Juan yachachikuptin Judea partimanta Jerusalem llaktamanta aypa runakuna rirkansapa uyarik.

Chaypina Juanta willarkansapa uchasapa kanankunata. Chashna willaptinkuna Jordan yakupi Juanka bawtisarkansapa.

⁶ Juanpa llachapan kamellu millwanmanta awadu karkan. Chaymanta sinturan watana karapamanta karkan. Atun marukunata mikurkan. Sachamanta amukunapa mishkinta upyarkan. ⁷ Juanka yachachikushpa willarkansapa:

—Ñukamanta ashwan alli yachachikuk runa washata shamun. Payka ñukamanta tukuy laya ashwan alli yachakmi. Chayrayku mana payshina kashpayni mana animukunichu ni ushutanta kumurayashpa paskapuyta. ⁸ Ñukaka yakullawanmi bawtisashkaykichi. Paymi Tata Diospa Espiritunwan bawtisashunkichi.

Jesus bawtisakurkan.

(Mt 3.13-17; Lk 3.21-22)

⁹ Chay tiempu Jesuska Galilea partipi Nasaret llaktamanta llukshirkan Jordan yakuman rinanpa. Chaypi Juanka Jesusta bawtisarkan.

¹⁰ Jesus yakumanta llukshiykashpa kawarkan sieluta kicharinakuptin. Chaypina kawarkan Tata Diospa Espiritun iden suk urpaytashina payman urayamuptin. ¹¹ Chashna orana sielumanta Tatan Dios Jesusta willarkan:

—Kanmi kuyanayni wambrayni kanki. Kanmi sukaman kushichiwanke.

Supay Jesusta llullachinayarkan.

(Mt 4.1-11; Lk 4.1-13)

¹² Bawtisakushkanwasha suk chunlla chakidu allpaman Tata Diospa Espiritun

Jesusta pusharkan. ¹³ Chay chunlla chakidu allpapi manchanapa laya animalkuna tiyarkan. Chaypina chusku chunka diyata Jesus chaypi kaptin supay ladunchashpa llullachinayarkan. Mana nima layapi supayta kasuptin angelkuna Jesusta yanaparkansapa.

Jesus kallarirkan yachachikuyta.

(Mt 4.12-17; Lk 4.14-15)

¹⁴ Chaymanta kamachikuk Herodes Juanta karselpi churarkan. Chay washa Jesuska Galilea partiman rirkan Tata Diospa alli rimananta yachachikuk. ¹⁵ Willarkansapa:

—Chay ñawpa yachachikuk runakuna rimashkanshina ñami shamushkanina. Tata Dios sukaman munan kunanmantapacha mandunpina kawsanaykichipa. Chayrayku tukuy mana alli ruranaykichimanta wanaychi. Tata Dios tukuy willashushkaykichita tukuy shunku kreyiychi.

Jesus challwa apik runakunata kayarkan.

(Mt 4.18-22; Lk 5.1-11)

¹⁶ Chaymanta Galilea kocha mañanpi puriykashpa Jesuska Pedruta wawkin Andresta kawarkansapa. Paykunaka atun redninkunawan challwakuykarkansapa challwa apik runakuna kashpankuna. ¹⁷ Chaypina Jesuska paykunata willarkansapa:

—Kankuna allita yachankichi challwakunata apiyta. Kunanmantapacha ñukata katiwaychi. Katiwaptikichi ñuka allita yachachishkaykichi runakunata yachachinaykichipa paykunapish ñukata kreyiwashpa kawsanankunapa.

¹⁸ Chashna willaptinkuna chay ratulla chay challwakuk runakuna redninkunata sakishpankuna Jesusta katirkansapa. ¹⁹ Chaymanta chay kocha mañanta puriykashpankuna Jesuska Santiagota wawkin Juanwan tantallata kawarkansapa. Chay ishkay runakuna Sebedeopa wambrankuna karkansapa. Suk kanowapi chay ishkay runakuna redninkunata allichaykarkansapa. ²⁰ Chaypina Jesuska chay ishkay runakunataka kayarkansapa paywan tantalla purinankunapa. Paykunapish tatanta trabajadorninkunata kanowapi sakishpankuna Jesuswan rirkansapa.

*Jesus supayadu runata alliyachirkan.
(Lk 4.31-37)*

²¹ Chaymanta Kapernaum llaktapi Jesus disipulunkunawan chayarkansapa. Chayashpankuna samana diya kaptin tantanakunankuna wasipi Jesuska yaykurkan. Chaypi yaykushpa runakunata yachachirkansapa. ²² Chay runakuna sukaman almirarkansapa allita kuskanpi sinchi kamachikukshina yachachikuptin. Mana yachachikurkanchu Moisespa killkadunta yachachikuk runakunashina. ²³ Chay tantanakunankuna wasipi tiyarkan suk supayadu runa. Jesus yachachikuptin uyarishpana supay sinchita rimakushpa Jesusta willarkan:

²⁴ —¡Nasaret llaktamanta Jesus! ¿Imapati ñukaykunaman shamushkanki? ¡Sakiwaysapa! ¿Mana tukuyniyuk ninamanchu

kachawanayaykankisapa? Ñuka yachani Tata Diosmanta shamudu runa kanaykita.

²⁵ Chashna chay supay willaptin Jesuska piñayashpa willarkan:

—¡Upallay! ¡Kunanlla kay runamanta llukshiy!

²⁶ Chashna Jesus willaptinna chay supayka chay supayadu runata sukaman chukchuchishpa manllaybata kaparikushpa paymanta llukshirkan. ²⁷ Chayta kawashpa chay runakuna sukaman manchakushpankuna willanakurkansapa:

—¿Ima laya mushuk yachanatati yachachiwaykanchisapa? Kay Jesuska sinchita kamachikushpa atipan supaykunatapish llukshichiyta.

²⁸ Chaypina chay runakuna tukuy llaktakunapi famakurkansapa Jesus sinchita willashpa supayta runamanta llukshichishkanta.

*Jesus Pedrupa suedranta alliyachirkan.
(Mt 8.14-15; Lk 4.38-39)*

²⁹ Chaymanta tantanakunankuna wasimanta llukshishpa Jesuska Santiagowan Juanwan rirkansapa yaykuk Simonpa Andrespa wasinpi. ³⁰ Chaypi Simonpa suedran kalentorawan unkudu karkan. Chay warmipa familyankuna Jesusta willarkansapa unkudu kananta. ³¹ Chashna willaptinkuna Jesuska unkuduta ladunchashpa makinmanta apishpa atarichirkan. Chay ratulla kalentoranka chiriyapurkan. Chaypina chay warmi atarishpa mikunankunata rurashpa kararkansapa.

*Jesus aypa unkudu runakunata alliyachirkan.
(Mt 8.16-17; Lk 4.40-41)*

³² Chaymanta amusayaykaptin inti yaykuptin Jesusman aypa runakuna unkudu familyankunata pusharkansapa. Paykuna rikchak laya unkuyuk karkansapa. Sukkuna supayadu karkansapa. ³³ Chay wasi punkupi chay llaktapi kawsak runakuna tukuy tantanakurkansapa. ³⁴ Chaypina Jesuska aypa unkudukunata alliyachirkansapa. Supaykunata aypa runakunamanta llukshichipurkansapa. Chay supaykuna yacharkansapa Jesus Tata Diosmanta shamudu runa kananta. Chayrayku Jesus mana munarkanchu nimata willanankunapa.

*Aypa llaktakunapi Jesus yachachikurkan.
(Lk 4.42-44)*

³⁵ Chaymanta pakariptinna chay llaktamanta Jesuska llukshirkan suk chunlla likidu pampapi Tata Dioswan parlak. ³⁶ Chayman riptin Simonka purikmasinkunawan rirkansapa Jesusta maskak. ³⁷ Tarishpa willarkansapa:

—Tukuy runakuna maskashuykansapa.

³⁸ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Akuychi chikan llaktakunaman chaypipish kay alli kushichina rimanata yachachikunaynipa. Ñuka shamushkani aypa runakunata yachachiksapa.

³⁹ Chashna Jesus willashpankuna Galilea partipi tukuy llaktakunapi yachachikuyupi purirkan. Tukuy llaktapi tantanakunankuna wasikunapi yachachikurkan. Chaymanta aypa runakunamanta supaykunata llukshichirkan.

Jesus lasaruyak runata alliyachirkan.

(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)

⁴⁰ Suk diya lasaruyak runa Jesusta laduncharkan. Ñawpakninpi kumurayashpa willarkan:

—Maestru, munashpaykika kay unkuyninimanta alliyachiway.

⁴¹ Chashna willaptin Jesuska chay runata llakichirkan. Llankashpa willarkan:

—Ariya, munani alliyachiynikita. Ñami sanuna kanki.

⁴² Chayta willashkan oralla chay runapa tukuy kirinkuna alliyarkan. ⁴³ Chaypina Jesus despishpa sinchita allita willarkan:

⁴⁴ —Amara ni pita parlachinkirachu ñuka alliyachishkaynita. Rillay saserdoteman pay allita kawashunanpa yachananpa alliyadunachu manachu kanki nishpa. Alliyaduta kawashuptinna Moises killkashkanpi kamachikushkanta allita kasushpa suk ofrendata apay. Chayta apaptiki tukuy runakuna yachankasapa unkuynikimanta alliyashkaykitana.

⁴⁵ Jesus ama ni pita parlachinanpa willaptin-pish chay runaka tukuy pita parlachirkan Jesus alliyachishkanta. Chayrayku Jesuska mana atiparkanchu ni maykan llaktapi yaykuyta. Llakta washankunallapi mana ni pi kawsananpi kiparik. Tukuy maymanta aypa runakuna riksapa Jesusta kawak.

2

Jesus mana kuyuy atipak runata alliyachirkan.

(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)

¹ Chaymanta suk diyakuna washan Kapernaum llaktaman Jesuska kashkan rirkan. Suk wasipi kaptin aypa runakuna yachashpankuna rirkansapa kawak. ² Sukaman aypa runakuna niti niti tantanakuptinkuna mana ni pi punkuta yaykuyta atiparkannachu. Chaypina Jesus chay runakunata yachachirkan. ³ Chashna yachachikuykaptin chusku runakuna suk mana kuyuy atipak runata kamillapi pushamurkansapa. ⁴ Chay wasipi aypa runakuna tiyaptin paykunaka mana yaykuyta atiparkansapachu. Chayrayku wasi sawaman chay unkuduta kamillanpi pusharkansapa. Chaypina tejakunata Jesupa kuskanpi surkushpankuna chay uchkuta chay unkuduta kamillanpi urayachirkansapa. ⁵ Chay yanapak runakuna allita tukuy shunku kreyirkansapa Jesus alliyachinanta. Jesus kreyinankunata yachashpa chay unkuduta willarkan:

—Wambrayni, uchaykikunamanta perdonayki.

⁶ Chaypina Moisespa killkadunkunata yachachikuk runakuna chaypi tiyaridu kashpankuna shunkunkunallapi rimarkansapa:

⁷ —¿Imapatí kay runaka chayta riman? Kay unkuduta willashpa uchankunata perdonananpa Tata Diosta piñachiykan iden Tata Diosshina kanayashpa. Tata Diosllami atipan runakunapa uchankunata perdonayta.

⁸ Jesuska chay ratulla yacharkan shunkunkunapi yuyashpa washanchaykanankunata. Chayrayku tapurkansapa:

—¿Imapati kankuna washanchawaykan-kichi? ⁹ Ñuka kay unku duta ish kay layata atipayman willayta. Munashpayni willayman: “Uchaykikunamanta perdonayki.” Chaymanta willayman: “Atarishpa kamillaykita apashpa rillay.” ¹⁰ Kunanlla kay unku duta alliyachisha yachanaykichipa sielumanta shamudun runa kanaynita. Alliyachiptini yachankichi atipanaynita tukuy runakunapa uchankunata perdonayta.

Chashna rimashpa Jesuska chay mana kuyuy atipak runata willarkan:

¹¹ —Kanta willayki, atarimuy. Kamillaykita apashpa wasikiman rillay.

¹² Chashna Jesus willaptin chay unku duna runaka atarimurkan. Chay aypa runakuna kawaykaptinkuna kamillanta apishpa wasinman rirkan. Chayta kawashpa tukuy runakuna sukaman almirashpankuna Tata Diosta alabarkansapa. Willarkansapa:

—¡Manami niman suk kuti kay laya almirana runanata kawashkanchisapachu!

Jesus Levita willarkan katinanpa.

(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)

¹³ Chaymanta manllayba kocha mañanman Jesuska kashkan rirkan. Chaypi aypa runakuna ladunchaptinkuna yachachirkansapa.

¹⁴ Chaymanta puriykashpa Alfeopa wambran Levita kawarkan. Levika romano awtoridarkunapa kullki kobra kuk runa kashpa tiyaridu karkan maypicha kullkita kobra kunsapa. Jesuska payta kawashpa willarkan:

—Ñukata katiway.

Chashna willaptin Levika atarishpa Jesusta katirkan.

¹⁵ Suknin diya Levipa wasinpi Jesuska mikuykarkan. Aypa runakuna payta katishpankuna chaypi karkansapa. Levipa ko-brakukmasinkunawan mana alli rurak runakuna chay mesallapi Jesuswan disipulunkunawan tantalla mikuykarkansapa. ¹⁶ Chaypina fariseo runakuna kawarkansapa Jesusta mana alli rurak runakunawan kullki kobrakukkunawan tantalla mikuykaptin. Chayta kawashpankuna disipulunkunata willarkansapa:

—¿Imapatí yachachishuknikichi Jesuska kullki chaskikukkunawan uchasapa runakunawan tantalla mikuyan?

¹⁷ Jesuska chayta uyarishpa willarkansapa:

—Mash uyariwaychi. Unkudu runa ampikninta sukaman maskan alliyachinanpa. Sanu runa mana nima ampikninta maskanchu sanu likidu kashpa. Ñukaka shamushkanimi uchasapa runakunata kayak uchankunata sakishpa katiwanankunapa. Manami shamushkanichu alli yuyanakup runakunata kayak.

Runakuna amañaksapa mana mikushpa Tata Diosta kuyayta.

(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)

¹⁸ Chaymanta Juan Bawtistapa disipulunkuna fariseokunapa disipulunkunawan amañaksapa churadu diyakuna mana nimata mikuyta nimata upyayta. Suk diya mana mikuptinkuna kawashpankuna suk runakuna Jesusta tapurkansapa:

—¿Imapati disipuluykikuna mana mikunata sasinsapa? Juanpa disipulunkunawan fariseokunapa disipulunkuna amañansapa churadu diyakuna mana nimata mikuyta.

¹⁹ Chashna tapuptinkuna Jesuska aynirkansapa:

—Fungsiapi invitadu runakuna noviowan tantalla kashpankuna mana llakinsapachu. Novio paykunawan kaptin rikchak layata mikunsapa upyansapa. ²⁰ Funsia washanna novio sakiptinkunana chaypira llakishpa churadu diyakuna mana mikunkasapanachu.

²¹ Chaymanta Jesus ashwanta entiendichinayashpa willarkansapa:

—Manami ni pi mawka llachapata tipi mushuk telawan remiendanmanchu. Chay llachapata takshaptin mushuk tela kintikushpa mawka llachapata ashwanta llikichin. ²² Chaymanta mana ni pi mawka kapachupi llullu vinuta churanmanchu. Chaypi churaptin llullu vinu timbushpa mawka kapachuta pachyachin. Kapachu llikikuptin vinupish ichakun. Llikikudu kapachupish mana nimapa allinachu. Chayrayku llullu vinuta mushuk kapachupi churansapa.

Samana diya Jesuspa disipulunkuna triguta tipirkansapa.

(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

²³ Chaymanta suk samana diya Jesuska disipulunkunawan suk chakra chawpinta pasarkansapa. Chayta rishpankuna disipulunkunaka tipi triguta pallarkansapa.

²⁴ Chaypina fariseo runakuna Jesusta willarkansapa:

—Mash kaway. ¿Imapatí samana diya kaykaptin disipuluykikuna triguta tipiykansapa? Moisespa killkadunpi willawanchisapa samana diya mana nimata pallananchikunapa.

²⁵ Chashna willaptinkuna Jesuska aynirkansapa:

—¿Manachu kankuna leyishkankichi ñawpa awilunchikuna David rurashkanta? Payka purikmasinkunawan purishpankuna sukaman yarkarkansapa.

²⁶ Abiatar kamachikuk saserdote kaptin payka yaykurkan maypicha tantanakuksapa Tata Diosta kuyanankunapa. Chaypi Davidka Tata Diosllapa churadu pankunata mikurkan. Chaymanta purikmasinku-natapish chay pankunata kararkansapa. Chay laya pankuna saserdotekunallapa karkan. Chay laya panta David mikushpapish mana uchallikurkanchu.

²⁷ Chaymanta Jesuska willarkansapa:

—Mash uyariwaychi. Tata Dioska samana diyata rurarkan runakuna samanankunapa. Mana runakunatachu rurarkan samana diya tiyashkanrayku. ²⁸ Ñuka sielumanta shamudu runa willaykichi samana diya imakunami alli ruranaykichipa imakunami mana allichu ruranaykichipa.

3

Jesus kaspirayadu makiyuk runata alliyachirkan.

(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

¹ Chaymanta samana diya kaptin Jesuska kashkan yaykurkan tantanakunankuna wasipi. Chaypi tiyarkan suk kaspirayadu makiyuk runa. ² Chaypina Jesusta chiknik runakuna chapaykarkansapa chatanankunapa. Kawanayarkansapa samana diya kaptin chay runata alliyachinkachu manachu nishpa. Paykunaka awtoridarkunapi Jesusta sukaman chatanayarkansapa samana diya unkuduta alliyachiptin.

³ Chaypina Jesuska chay kaspirayadu makiyuk runata willarkan:

—Rillay chay runakunapa chawpinkunapi shayarik. ⁴ Chay runa chawpinkunapi shayariptinna Jesuska chay chatanayak runakunata willarkansapa:

—Moisespa killkadunpi ¿imatatí willawanchisapa? ¿Willawanchisapachu samana diya allita mana allita ruranchikunapa? ¿Samana diya suk runata alliyachinchimanchu? ¿Suk runata kawapayanchimanchu wañunanpa?

⁵ Chashna tapuptinkuna chay runakuna mana nimata aynirkansapachu. Mana nimata ayniptinkuna Jesuska sukaman piñakushpa tukuyta chaparkansapa. Sukaman llakirkan sinchi shunku kaptinkuna. Chaypina chay kaspirayadu makiyuk runata willarkan:

—¡Makikita chutachiy!

Chay runaka Jesusta kasushpa kaspirayadu makinta chutachiptin alliyarkan. ⁶ Jesus chay runata alliyachishkanrayku fariseo runakuna piñakushpa chay tantanakunankuna wasimanta llukshirkansapa. Paykunaka rirkansapa

Herodespa partidun runakunawan parlak Jesusta wañuchinankunapa.

Kocha mañanpi Jesus aypa runakunata alliyachirkansapa.

⁷ Chaymanta Jesuska disipulunkunawan rirkan kocha mañanman. Galilea partimanta aypa runakuna Jesusta katirkansapa. ⁸ Chaypina Jesus almirana milagrukunata rurashkankunata yachashpankuna aypa runakuna rirkansapa kawak. Judea partimanta, Jerusalem llaktamanta, Idumea partimanta, Jordan yaku chimbamanta, Tiro llaktamanta, Sidon llaktamanta rirkansapa.

⁹ Aypa runakuna katiptinkuna Jesuska disipulunkunata willarkansapa suk kanowata prontapunankunapa ama payta nitinankunapa.

¹⁰ Aypa runakunata alliyachishkanrayku rikchak laya unkuyuk runakuna allianayashpa Jesusta nitirkansapa llankanankunapa. ¹¹ Supayadu runakuna Jesusta kawashpankuna ñawpakninpi kunkurikushpankuna sinchita rimashpa willaksapa:

—Kanmi kanki Tata Diospa chaylla wambran.

¹² Chashna willaptinkuna Jesuska sinchita willarkansapa ama ni pita willanankunapa Tata Diospa wambran kananta.

Jesus chunka ishkey disipulunkunata akllarkan.

(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

¹³ Chaymanta Jesus suk urkuman rishpa suk runakunata willarkansapa paywan tantalla rinankunapa. ¹⁴ Paykunamanta chunka ishkeyta akllarkan paywan tantalla purinankunapa.

Paykunata akllarkansapa rinankunapa yachachikuk. ¹⁵ Chaypina willarkansapa Tata Dios yanapaptinkuna runakunamanta supaykunata llukshichinankunapa. ¹⁶ Chay chunka ishkay aklladukunapa shutinkuna kaykunami: Sukka karkan Simon. Paytaka Jesus shutiyachirkan Pedru. ¹⁷ Chaymanta Sebedeopa ishkay wambrankuna Jakobowan Juan karkansapa. Paykunata Jesus shutiyachirkansapa Boanerges. Chay shutika riman “Troynoshina Sinchi Rimakuk.” ¹⁸ Suk aklladukuna karkansapa Andres, Felipi, Bartolome, Mateo, Tomas, Alfeopa wambran Santiago, Tadeo, Simon. Chay Simonka romano gobiernuta mana kasunayak runa karkan. ¹⁹ Chaymanta karkan Judas Iskariote. Payka suk tiempu washa Jesusta rantikurkan wañuchinankunapa.

Runakuna Jesusta mana kreyishpankuna rimarkansapa supayyanapananta.

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Chaymanta Jesuska suk wasipi yaykuptin kashkan aypa runakuna katirkansapa. Sukaman tantanakuptinkuna mana nima Jesus nima disipulunkuna atiparkansapachu mikuyta. ²¹ Chayta yachashpankuna Jesuspa ayllunkuna rirkansapa pushamuk. Pushanayarkansapa runakuna rimaptinkuna Jesus dementuyashkanta.

²² Jerusalem llaktamanta Moisespa killkadunta yachachikuk runakunapish Jesusman riykarkansapa. Paykunaka Jesusta yuyashpa rimarkansapa:

—Supaykunapa kamachikuknin Belsebu kay runata yanapaptin atipan runakunamanta supaykunata llukshichiya.

²³ Chashna yuyak runakunata kayashpankuna Jesuska suk ejempluta rimashpa yachachirkansapa:

—Mash uyariwaychi. Satanas mana atipanchu kikinlla llukshichinakuyta. ²⁴ Suk llaktapi kawsak runakuna chikninakushpa makanakushpankuna kikinkunapura kulluchinakunsapa. ²⁵ Chaymanta suk wasillapi kawsak runakuna chikninakushpa makanakushpankuna chayta chayta anchunsapa. ²⁶ Chashnami supaykunapish kikinkunapura karkunakushpankuna wakllichinakunsapa. Kikinkunalla kulluchinakunmansapa.

²⁷ Mash uyariwaychi. Mana ni pi suk sinchi runapa wasinmanta nimata apayta atipanmanchu manara payta allita watashpara. Chay sinchi runata watashpara tukuy laya tiyapunankunata atipanman kichuyta.

²⁸ Mash allita uyariwaychi. Tata Dioska runakunata tukuy uchankunamanta perdonankasapa. Tata Diosta piñachishpa mana alli rimashkankunatapish perdonankasapa. ²⁹ Chaymanta Tata Dios mana kutin perdonankachu paypa Espiritunta washanchashpa sakra mana alli kananta rimaptinkuna. Chay laya runakunata Tata Dios mana kutin perdonankasapachu.

³⁰ Jesus chayta willarkansapa chay runakuna llullakushpa rimaptinkuna supayadu kananta.

Jesuspá maman wawkinkunawan rirkansapa paywan parlak.

(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹ Jesus chay runakunata yachachiykaptin paypa mamanwan wawkinkuna chay wasiman rirkansapa. Paykunaka Jesuswan parlanayashpankuna wasi washallamanta kayachirkansapa. ³² Chaypina ladunpi tiyarik runakuna Jesusta willarkansapa:

—Mamayki wawkikikunawan washapi maska-mushuykansapa.

³³ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—¿Pití mamaynika? ¿Pikunatí wawkinikunaka?

³⁴ Chaymanta ladunpi tiyarik runakunata kawashpa willarkansapa:

—Kaykunami mamayni. Kaykunami wawkinikuna. ³⁵ Kankuna Tata Diospa munananta rurashpa kawsashpaykichi ñukapa wawkinikuna, paninikuna, mamaynikuna kankichi.

4

Jesus yachachikurkan tarpukuk runapa ejemplunta.

(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

¹ Chaymanta suknin diya Jesuska kashkan rirkan kocha mañanpi yachachikuk. Aypa runakuna chaypi tantanakuptinkuna Jesuska suk kanowapi yaykurkan tiyarik. Tukuy chay runakuna kocha mañanmanta uyarirkansapa. ² Paykunata rikchak laya ejemplukunata parlachishpa yachachirkansapa.

³ Willarkansapa:

—Mash uyariwaychi. Suk runa rirkan murukunata tarpuk. ⁴ Chaypina murukunata shikwashpa tarpuptin sukkuna ñanpi urmarkansapa. Pishkillukuna chay ñanpi urmadu murukunata mikurkansapa. ⁵ Suk murukuna rumisapa allpapi urmarkansapa. Chay murukuna allpa sawallapi kashpa utka shurayarkansapa allpa mana rakta kaptin. ⁶ Chay allpa rumisapa kaptin chay murukuna mana atiparkansapachu sapichakuyta. Chayrayku rupay nanaptin chakirkansapa. ⁷ Chaymanta suk murukuna kashasapa allpapi urmarkansapa. Chaypina kashakuna alli murukunamanta ashwanta wiñashpa chay wiñaykak murukunata makarkansapa. Chayrayku mana nimata wayuchakurkansapachu. ⁸ Chaymanta suk murukuna allima allpapi urmarkansapa. Chaypina wiñashpankuna sukaman aypata wayuchakurkansapa. Suk murukuna kimsa chunkata mirarkansapa. Sukkuna sokta chunkata mirarkansapa. Sukkuna pachakta mirarkansapa.

⁹ Chay ejempluta parlachikushkanwasha Jesuska willarkansapa:

—Kankuna kay yachachishkaynita uyarishpaykichika allita rinrillikuychi.

Jesus disipulunkunata willarkan imaraykumi ejemplukunawan yachachikurkan nishpa.

(Mt 13.10-17; Lk 8.9-10)

¹⁰ Chaymanta aypa runakuna Jesusta saktipunkuna ladunpi kak runakuna chay chunka ishkey disipulunkunawan tapurkansapa:

—Chay ejempluta yachachiwashpaykisapa
¿imatatí yachachiwankisapa?

¹¹ Chaypina Jesus aynirkansapa:

—Kankunallata Tata Dios yachachishunkichi
paypa mandunpi yaykunaykichipa. Manara
yachachishushkaykichita kunan sukaman
allitana yachachishuykankichi. Chay mana
kreyiwak runakunata Tata Dios ejempluku-
nallawan yachachinsapa. ¹² Ejemplukunallata
yachachishpa paykunata yachachinsapa
kawashpapish mana kawakuk runakunashina
kiparinankunapa. Uyarishpapish mana
entiendinsapachu. Mana uchankunata
wananayaptinkuna Tata Dioska manami
perdonankasapachu.

*Jesus tarpukuk runapa ejemplunta
entiendichikurkan.*

(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)

¹³ Jesuska willarkansapa:

—Mana kay ejempluta entiendishpaykichika
¿imashnatí entiendinkichi chikan ejemplukunata?

¹⁴ Mash uyariwaychi. Tata Diospa rimananta
yachachikuk runaka iden chay murukunata
tarpukuk runashinami. ¹⁵ Suk runakuna sinchi
shunkuyuk kashpa iden ñanpi chakidu sarudu
allpashinami. Chay laya runakuna Tata Diospa
rimananta uyariptinkuna supay shamushpa chay
uyarishkankuna rimanata kunkachin.

¹⁶ Chaymanta suk runakuna Tata Diospa
rimananta kushikushpa uyarinsapa. Chay
laya runakunaka iden rumisapa allpashinami.

¹⁷ Rumisapa allpapi urmadu murukuna

mana allita sapichakuyta atipansapachu rumi sawanpi kashpankuna. Chay laya runakuna nanayta llakita mallishpankuna mana unaypichu Tata Diospa rimananta sakinsapa. Runamasinkuna chiknishpa asichiptinkuna manana kreyikunsapanachu.

¹⁸ Chaymanta suk runakuna Tata Diospa rimananta uyarishpa kunanlla chaskinsapa. Chay laya runakunaka iden kashasapa all-pashinami. ¹⁹ Paykunaka Tata Diospa rimananta allita yachashpapish ashwanta kullkiyayta munansapa. Sukaman munashpankuna tukuy layayuk kayta manana munansapanachu Tata Diospa rimananta uyariyta. Chayrayku mana nimata wayuchakunsapachu.

²⁰ Chaymanta suk runakuna Tata Diospa rimananta uyarishpa tukuy shunku kreyikunsapa. Paykunaka Tata Diosta kuyashpa kawsansapa. Chay laya runakunaka iden chay alli allpapi wayuchakuk murukunashinami. Sukkunaka kimsa chunka murukunata wayuchakukshinami. Sukkunaka sokta chunka murukunata wayuchakukshinami. Sukkunaka pachak murukunata wayuchakukshinami.

Jesus alkusapa ejemplunta yachachikurkan.

(Lk 8.16-18)

²¹ Jesuska ejemplukunawan yachachikuyllapi katirkan:

—Suk alkusata apichishpa mana ni pi suk kajonwan wichkashpa nima kawitu sikipi churashpachu pakanchiman. Apichidu alkusata altupi churanchi tukuyta lusichinanpa. ²² Chashnashina Tata Dios

tukuy runakuna upallalla rimashkankunata pakallalla rurashkankunata yachan. Chayta tukuy runakunata riksichinkasapa. ²³ Kay yachachishkaynita uyarishpaykichika allita rinrillikuychi.

²⁴ Chaymanta Jesus willarkansapa:

—Kay yachachishkaynikunata allita kasushpa kawsaychi. Kankuna allita mana allita runamasikichita rurashkaykichishinalla Tata Dios kankunatapish rurashunkichi. Kankuna runamasikichita ima tiyapushuknikichita kuptikichi Tata Dios ashwanta kushunkichi.

²⁵ Kankuna allita Tata Diospa rimananta chaskiptikichi payka yanapashunkichi ashwan allita entiendinaykichipa. Mana allita Tata Diospa rimananta chaskiptikichi payka chay tipi yachashkaykichita kichushunkichi.

Jesus yachachikurkan wiñak murupa ejemplunta.

²⁶ Jesuska yachachikuyllapi katishpa willarkansapa:

—Kay ejempluta parlachiykichi yachanaykichipa imashnami Tata Diospa mandunpi kawsankichi nishpa. Suk runa murukunata tarpuk rin. ²⁷ Chay runaka mana yachanchu imashnami wiñan nishpa. Puñuykaptin rikchadu kaptinpi diyapi tutapi chay murukunaka wiñaykan. ²⁸ Chay murukuna allpapi kashpa kikinllamanta wiñan. Kallarin shurayamushpa wiñayta. Atunyashpa masetayan. Chaymanta murukuna pukunsapa. ²⁹ Allita pukuptinkuna pallana tiempu chayamuptin chay runaka pallan.

Jesus yachachikurkan mostasa murupa ejemplunta.

(Mt 13.31-32; Lk 13.18-19)

³⁰ Chaymanta Jesuska chay runakunata kashkan yachachirkansapa:

—Suk ejempluta parlachiykichi yachanaykhipa imashnami Tata Diospa mandunpi kawsankichi nishpa. ³¹ Kankuna Tata Diospa mandunpi kawsashpaykichi takshasillu mostasa murillukunashina kankichi. Chay mostasa murillukuna rikchak laya murukunamanta ashwan kishnisillu.

³² Suk runa chakranpi tarpuptin chay murilluka allita wiñan. Kishnisillu kashpapis chay murillu tukuy kiwakunamanta ashwan atunta wiñan. Iden suk atun kaspishina sukaman ramachakun. Chay ramankunapi pishkillukuna wasinkunata ruransapa.

Jesus ejemplukunata parlachikushpa yachachikurkan.

(Mt 13.34-35)

³³ Jesus rikchak laya ejemplukunawan parlachikushpa chay runakunata yachachirkansapa. Paykuna entiendinankuna layallata yachachirkansapa. ³⁴ Mana ejempluwanka mana yachachikukchu. Disipulunkunallata tukuy yachachikunanta allita entiendichirkansapa.

Jesus sinchi wayrata sampayachirkan.

(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)

³⁵ Chay diyalla amusayaykaptin Jesuska disipulunkunata willarkansapa:

—Akuychi chimbaypachi kay kochata.

³⁶ Chashna willaptinkuna disipulunkunaka tukuy chay runakunata sakishpankuna chay tiyarishkan kanowallapi Jesusta pusharkansapa. Suk runakuna chikan kanowakunapi katirkansapa. ³⁷ Chashna chimbaykaptinkuna kallarirkan sukaman wayrayta. Chay wayrawan yakuka sukaman olasyashpa yakallapa kanowataka untachirkan. ³⁸ Chay yaku wayrawan kuyuykaptinpih Jesuska kanowa popa partipi sawananta churashpa puñuykarkan. Chaypina disipulunkunaka rirkansapa rikchachik. Sukaman manchakushpankuna willarkansapa:

—Maestru ¿imapatí mana yanapawankisapa? ¡Ñami sipikunchisapana!

³⁹ Chaypina Jesus atarimushpa wayrata yakuta sinchita willarkan:

—¡Sampayay! ¡Amana wayraynachul!

Chayta willaptin wayra sampayarkan. Yaku kasillayarkan.

⁴⁰ Jesuska sinchi wayrata sampayachishkan-washa disipulunkunata willarkansapa:

—¿Imapatí sukaman manchakunkichi? ¿Ariya manarachu allita kreyiwankichi?

⁴¹ Chaypina disipulunkuna sukaman manchakushpankuna tapunakurkansapa:

—¿Ima laya runatiya kayka? Rimashpalla wayrata yakuta kasillayachin.

5

*Jesus supayadu runata alliyachirkan.
(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)*

¹ Chaymanta chay manllayba kochata chimbashpankuna Gadara llaktapi Jesus disipulunkunawan chayarkansapa. ² Jesus kanowamanta llukshiykaptin suk supayadu runa tinkurkan. Chay runaka machaykunapi maypicha wañudukunata pampashkankunapi kawsak. ³ Supayadu kaptin mana ni pi atipaksapachu nima kadenawan watayta. ⁴ Aypa kuti llaktamasinkuna makinta chakinta kadenawan watarkansapa. Chaykunata mana nimatashinalla tipik. Mana ni pi chay supayadu runata atipakchu sinchichiyta. ⁵ Diyapi tutapi chay runaka urkukunapi wañudukuna pampanankuna machaykunapi kaparikushpa purik. Kikinlla rumikunawan ñutuchinakushpa purik. ⁶ Chaypina chay runa Jesusta kawashpa kallparkan tinkuk. Ñawpakninpi kunkurikushpa sinchita rimashpa willarkan:

⁷ —¡Kanka sielupi kawsak Tata Diospa wambran kashpayki ama ñukata amichiwaychu! ¡Tata Diospa shutinpi roygayki ama padesichiwanykipa!

⁸ Chay runa chayta willarkan yachashpa Jesus supaykunata llukshichinayananta. Chashna chay runa willaptin Jesuska tapurkan:

⁹ —¿Ima shutití kanki?

Chaypina payka aynirkan:

—Aypa supaykuna kanisapa chayrayku shutinika Legion.

¹⁰ Chaypina chay supaykunaka Jesusta sukaman roygarkansapa ama chay llaktamanta ashwan karuman kachanankunapa. ¹¹ Mana

karupichu chay urku ladunllapi aypa kuchikuna mikukuykarkansapa. ¹² Chaypina chay runapi kawsak supaykuna Jesusta roygarkansapa:

—Kachawaysapa rinaynikunapa chay kuchikunapi yaykuk.

¹³ Chaypina Jesus rinankunapa almitiptin paykunaka chay runamanta llukshishpankuna rirkansapa chay yaka ishkay waranka kuchikunapi yaykuk. Chaypina chay kuchikuna kallpashpankuna urkumanta sinkushpankuna yakupi sipikurkansapa.

¹⁴ Chay kuchikuna kuydak runakuna chayta kawashpa sukaman manchakurkansapa. Kallparkansapa llaktapi chakrakunapi kawsak runakunata tukuy kawashkankunata parlachikuk. Chayta uyarishpankuna tukuy runakuna rirkansapa chay willashkankunata kawak. ¹⁵ Chayashpana tarirkansapa Jesupa ladunpi chay aypa supayuk kashka runata tiyariduta. Payka alli llachapakudu sanuyaduna karkan. Payta kawashpankuna sukaman manchakurkansapa.

¹⁶ Chaypina Jesus rurashkanta kawak chay chayrak shamushka runakunata tukuy kawashkankunata parlachirkansapa. ¹⁷ Chayta uyarishpankuna Gadara partipi kawsak runakuna Jesusta roygarkansapa chayllamanta kutinanpa.

¹⁸ Chaypina Jesus kanowaman riykaptin chay sanuyadu runaka roygarkan pushananpa. ¹⁹ Chashna roygaptin Jesus mana pushanayashpa willarkan:

—Kutiy wasikiman tukuy aylluykikunata par-lachinaykipa Tata Dios llakichishushpa sanuy-achishushkanta.

²⁰ Chashna Jesus willaptinna chay runaka kushikuypuru Dekapolis partipi tukuy llaktakunapi parlachikuypi purirkan. Willarkansapa Jesus sanuyachishkanta. Chayta uyarishpankuna tukuy runakuna sukaman almirarkansapa.

Jesus yawar unkuyuk warmita alliy-achirkan. Chaymanta Jairopa shipashninta kawsachimurkan.

(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)

²¹ Chaymanta Jesus kanowapi kochata chimbaptin aypa runakuna tantanakurkansapa.

²² Jesus kocha mañanllapi kaptin suk runa Jairo laduncharkan. Jairoka tantanakunankuna wasipi kamachikuk runa karkan. ²³ Payka Jesuspa ñawpakninpi kunkurikushpa sukaman roygarkan:

—Chaylla shipashnini wañunayaykan. Aku wasiniman. Kan llankaptiki shipashninika alliyashpa kawsanka.

²⁴ Chashna willaptin Jesuska chay kamachikuk runata katirkan. Sukaman aypa runakunapish niti niti katirkansapa.

²⁵ Chay aypa nitik runakunapa chawpinkunapi suk unkudu warmi karkan. Chay warmika chunka ishkay watatana yawar unkuywan kawsarkan. ²⁶ Tukuy kullkintana tukucharkan doktorkunata katishpa. Mana ni pi alliyachiyta atipaptin ashwanta anchayarkan. ²⁷ Chay unkudu warmika uyarirkan Jesus unkudukunata

alliyachiykananta. Chayrayku washanmanta ladunchashpa llachapan mañanta llankarkan.

²⁸ Payka yuyarkan: “Llachapanllatapish llankaptini alliyachiwanka.” ²⁹ Chashna

llankashkan ratulla yawarnin tipikuptin alliyaduna mallinakurkan. ³⁰ Suk un kuduta alliyachishkananta mallishpa Jesus washanta chapashpa tapukurkan:

—¿Pití llachapaynita llankashkankichi?

³¹ Chashna tapukuptin disipulunkuna willarkansapa:

—Aypa runakuna laduykipi sukaman nitishushpa kayta chayta tankanakushpankuna llankashuykansapa. ¿Imapatí tapuwankisapa

“piti llankawashka” nishpa? ³² Chashna

willaptinkunapish Jesuska sukta sukta chaparkansapa yachanayashpa maykanmi allianayashpa llankashka nishpa. ³³ Chaypina chay warmika yachashpana sanuyadu kananta sukaman manchakuywan chukchukushpa rirkan Jesuspa ñawpakninpi kunkurikuk. Chaypina Jesusta willarkan alliyashkanta.

³⁴ Chashna chay warmi willaptinna Jesuska willarkan:

—Wambrayni, allita ñukata kreyiwashkayki-rayku alliyachishkayki. Kunanka kushikushpa wasikiman alliyaduna kutiy.

³⁵ Jesus chay warmiwan parlaykaptinllara Jairopa wasinmanta suk runakuna chayarkansapa willak:

—Wambraykika ñami wañushkana. ¿Imapanatí wasikiman Jesusta pushanki?

³⁶ Chayta uyarishpapish Jesuska Jairota willarkan:

—Ama manchakuychu. Tukuy shunku ñukata kreyiway.

³⁷ Jesuska mana munarkanchu katiyak runakuna paywan rinankunapa. Pedruwan Santiago paypa wakin Juanllata pusharkan. ³⁸ Chaypina Jairopa wasinpi chayashpa uyarirkan sukaman turbakushpankuna aypa runakuna kaparishpa wakakuykaptinkuna. ³⁹ Wasipi yaykushpa paykunata willarkansapa:

—¿Imapati sukaman turbakushpa sinchita wakakuykankichi? Kay shipashka puñuykanmi. Manami wañuduchu.

⁴⁰ Chashna willaptinkuna chay wakakuk runakuna Jesusta mana kreyishpankuna asichirkansapa. Jesuska tukuy paykunata llukshichishpankuna pushashkan disipulunkunallawan shipashpa tatan mamanwan yaykurkan chay kuartupi. ⁴¹ Chaypina wañuduta makinmanta apishpa willarkan:

—Talita kumi.

Chay rimanapi riman: “Wambrayni, atarimuy.”

⁴² Chashna Jesus willaptinna chay chunka ishkey watayuk shipashka atarimushpa purirkan. Chay runakuna kawsamuduta kawashpankuna sukaman almirarkansapa. ⁴³ Chaypina Jesuska paykunata sukaman willarkansapa ama ni pita parlachinankunapa chay shipashta wañushkanmanta kawsachimushkanta. Chaymanta willarkansapa chay shipashta karanankunapana.

6

Jesus Nasaret llaktanman kutirkan.
(Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

¹ Chaymanta Jesuska chay llaktamanta llukshishpa kikinpa llaktanpi chayarkan. Disipulunkuna paywan tantalla rirkansapa.

² Chaypina samana diya kaptin Jesuska rirkan tantanakunankuna wasipi yachachikuk. Allita yachachikuptin tukuy runakuna sukaman almirashpankuna tapunakurkansapa:

—¿Maypití kay runaka tukuy layata yachakushka? ¿Pití yachachishka chay layata yachananpa? ¿Imashnatí yachan almirana milagrukunata rurayta? ³ ¿Manachu kay runaka karpinterupa wambran? Paypa mamanka Mariyami. Chaymanta wawkinduna Jakobo, Jose, Judas, Simon. ¿Manachu paninkunapish llaktamasinchikunalla?

Llaktamasinkuna kaptin Jesusta mana kreyinayarkansapachu. ⁴ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Tata Diospa rimananta yachachikuk runa chikan llaktakunapi yachachikuptin sukaman allita uyarinsapa. Kikinpa llaktanpi yachachikuptin mana nima llaktamasinkuna nima ayllunkuna kreyinsapachu.

⁵ Mana kreyishkankunarayku kikin llaktanpi Jesuska mana aypa almirana milagrukunata rurarkanchu. Suk runakunallata alliyachirkan llankashpankuna. ⁶ Sukaman almirarkan llaktamasinkuna mana kreyiptinkuna.

Chaymanta Jesuska tukuy llaktan ladupi llaktillukunapi yachachikuypi purirkan.

Jesus disipulunkunata kacharkansapa yachachikuk rinankunapa.

(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)

⁷ Suknin diya chunka ishkey disipulunkunata tantanachishpa ishkeymanta ishkeymanta kacharkansapa. Atipachirkansapa tukuy laya supaykunata runakunamanta llukshichinankunapa. ⁸ Paykunata willarkansapa ama nimata apashpa rinankunapa. Willarkansapa ama nima pikshata nima mirkapankunata nima kullkita apanankunapa. Willarkansapa suk bastonninllata apanankunapa. ⁹ Willarkansapa ushutanllawan sawankunapi llachapallawan rinankunapa. ¹⁰ Chaymanta willarkansapa:

—Maykan llaktapi chayashpaykichi suk runapa wasinpi kipariychi chikan llaktaman rinaykichi diyakaman. ¹¹ Ichara chayashkaykichi llaktapi kawsak runakuna wasinkunapi mana chaskishunayankichimanchu. Paykuna mana chaskishuptikichi mana uyarishuptikichi chakikichi susyata tapsishpa chay llaktamanta llukshiychi. Chayta rurashpa willaykankichi paykunallapi uchankuna kiparinanta.

¹² Chashna Jesus kachaptinkunana disipulunkunaka llaktan llaktan yachachikuypi purirkansapa. Yachachikurkansapa uchankunata wanashpa Tata Diosta kasushpa kawsanankunapa. ¹³ Chaymanta runakunamanta aypa supaykunata llukshichirkansapa.

Rikchak laya unkuyuk runakunata alliy-achirkansapa tipi wirawan tupashpankuna.

Kamachikuk Herodes Juan Bawtistata wañuchichirkan.

(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)

¹⁴ Chay tiempu aypa runakuna sukaman famakurkansapa Jesus aypa almirana milagrukunata rurashkanta. Chay kamachikuk Herodes chayta uyarishpa rimarkan:

—Ichará chay Jesuska wañuchichishkayni Juan. Paychá wañushkanmanta kawsamushka. Chayrayku atipan almirana milagrukunata rurayta.

¹⁵ Suk runakuna rimarkansapa:

—Kay runaka ñawpa alli yachachikuk Eliyasmi.

Sukkuna rimarkansapa:

—Kay runaka ñawpa yachachikuk runakunashinami.

¹⁶ Chayta uyarishpa Herodeska rimarkan:

—Kay runaka Juanmi. Ñuka payta wañuchichishkani umanta tipichipushpa. Kunanka wañushkanmanta kawsamushkana.

¹⁷ Herodes chayta rimarkan Juanta wañuchichishkanta yuyashpa. Ñawpaka Juanta kadenakunawan watachishpa karselpi wichkachirkan. Chayta rurarkan warmin Herodiyas munaptin. Herodiyaska ñawpaka wawkin Filipa warmin karkan. Herodeska chay kuñadantaka warminpa apirkan.

¹⁸ Chayrayku Juanka Herodesta willarkan:

—Mana allitachu ruraykanki wawkikipa warminwan uchallikushpa kawsashpayki.

19 Chashna willashkanrayku chay warmi Herodiyaska Juanta sukaman chiknishpa wañuchinayarkan. Mana wañuchiya atiparkanchu Herodes michaptin. 20 Herodeska Juanta mancharkan Tata Diosta kuyak alli rurak runa kananta yachashpa. Juan yachachikushkanta uyarishpa Herodeska mana yacharkanchu imatami ruranka nishpa. Mana allita entiendishpapis munarkanlla uyariya.

21 Chaymanta suk diya Herodiyaska munashkan layata rurarkan. Herodeska fiestakurkan watan paktashkanrayku. Fiestaman invitarkan soldadukunapa kapitanninkunata Galileapi ashwan sinchi awtoridarkunata.

22 Chay fiestapi warmin Herodiyaspa shipashnin tushurkan tukuy invitadukunapa ñawpakninkunapi. Tushushkanta kawashpa Herodeswan tukuy invitadunkuna sukaman kushikurkansapa. Chayrayku Herodeska chay shipashtaka willarkan:

—Imatapish kaptin mañaway. Mañawashkaykita kushkayki.

23 Sukaman jurashpa kuti kuti willarkan mañashkanta kunanpa. Chay kamachikunan llaktata patumata mañaptinpish willarkan kunanpa. 24 Chashna Herodes willaptin chay shipashka llukshishpa mamanta tapurkan:

—¿Imatatí mañasha?

Chaypina mamanka willarkan:

—Juan Bawtistapa umanta mañay.

25 Chashna maman yachachiptin chay shipashka utkakushpa Herodesman rishpa willarkan:

—Kunanlla munani Juan Bawtistapa umanta suk kallanapi kuwanaykipa.

²⁶ Chayta mañaptin Herodeska sukaman llakirkan. Llakishpapi mana llullachiyta atiparkanchu invitadunkuna ñawpakninpi jurashpa willashkanrayku. ²⁷ Chayrayku Herodeska suk soldadunta willarkan Juanpa umanta tipishpa apamunanpa. ²⁸ Chay soldaduka Herodes willashkanta rurarkan. Karselman rishpa Juanpa umanta tipishpa suk kallanapi churashpa aparkan. Herodeska chay shipashta chaskichiptin payka mamanta kurkan.

²⁹ Chaypina Juanpa katikninkuna wañuchishkanta yachashpankuna rirkansapa kuerpunta apak pampanankunapa.

Jesus mikunata mirachirkan pichka waranka runakunata karananpa.

(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Chaymanta chunka ish kay disipulunkuna Jesusman kutishpankuna parlachirkansapa runakunata yachachishkankunata alliyachishkankunata. ³¹ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Akuychi ñukanchikunalla suk chunllapi samak.

Jesus chayta willarkansapa sukaman aypa runakuna sukpish sukpish shamuptinkuna riptinkuna. Chayrayku disipulunkuna mana atiparkansapachu mikuyta. ³² Chaypina Jesuska disipulunkunawan suk kanowapi rirkansapa suk chunllapi samak. ³³ Chayman riykaptinkuna aypa runakuna kawarkansapa. Paykunaka Jesusta disipulunkunata riksishpankuna yacharkansapa

maytami riykansapa nishpa. Tukuy chay llaktakunamanta kallparkansapa Jesusta tinkuk. Paykunaka ñawpakta chay chunllapi chayarkansapa. ³⁴ Jesuska kanowamanta llukshishpa paykunata kawashpa sukaman llakichirkansapa. Paykuna iden mana doynñuyuk ovejakunashina karkansapa mana ni pi kuydaptin. Chaypina Jesuska rikchak layata yachachirkansapa. ³⁵ Chaymanta amusayaptin disipulunkuna Jesusta ladunchashpankuna willarkansapa:

—Ñami amusayaykanna. Manami ni pi kaypika kawsanchu. ³⁶ Chayrayku tukuy kay runakunata willay chayllapi tiyak llaktillukunaman chakrakunaman rinankunapa mikunankunata rantik.

³⁷ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Kankuna karaychi.

Chashna Jesus willaptinkuna tapurkansapa:

—¿Munankichu ish kay pachak kullkiwan panta rantinaynikunapa tukuy paykunata karananchikunapa?

³⁸ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—¿Mashna pannikichiti tiyan? Rillaychi kawak.

Tapushkankunawasha willarkansapa:

—Pichka pan ish kay challwillukuna tiyawansapa.

³⁹ Chaypina Jesuska tukuy chay runakunata willarkansapa uksha sawanpi tiyarinankunapa.

⁴⁰ Tukuy chay aypa runakuna manada manada tiyarirkansapa. Sukkunaka pichka chunkamanta sukkunaka pachakmanta tiyarirkansapa.

⁴¹ Chaymanta Jesuska chay pichka panta chay

ishkay challwata apishpa sieluta chapashpa Tata Diosta agradesirkan. Chaymanta chay challwakunata chay pankunata paki paki rurashpa disipulunkunata kurkansapa runakunata charichinankunapa. ⁴² Tukuy runakuna mikurkansapa saksanankunakaman. ⁴³ Chaymanta mikushkankunawasha puchushkan panta challwata tantachirkansapa chunka ishkay sestu untata. ⁴⁴ Chay mikuk ullkukuna pichka waranka karkansapa.

*Jesus yaku sawanta purirkan.
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)*

⁴⁵ Chaymanta Jesuska disipulunkunata willarkansapa kanowapi kochata chimbanankunapa. Willarkansapa Betsaida llaktaman ñawpanankunapa pay runakunata willanankaman wasinkunaman kutinankunapa.

⁴⁶ Chay runakunata despidishkankunawasha Jesuska sapallan suk urkuman rirkan chaypi Tatan Dioswan parlananpa. ⁴⁷ Tutayaptinna disipulunkuna kanowapi chawpi kochata riykarkansapa. Jesuska chay urkupi kashpa disipulunkunata kawarkan mana atipanankunata chimbayta sinchi wayra chikanman pushanayaptinkuna. ⁴⁸ Chaymanta pakariykaptinna Jesuska yaku sawanta purishpa paykunaman rirkan ladunta pasaykakshinalla. ⁴⁹ Jesus yaku sawanta puriptin disipulunkuna kawashpankuna yuyarkansapa supay kananta. Chayrayku sukaman kaparirkansapa. ⁵⁰ Tukuy paykuna Jesusta kawashpankuna sukaman

manchakurkansapa. Manchakuywan
kapariptinkuna Jesuska willarkansapa:

—¡Ama manchakuychichu! ¡Ñukami kani!

⁵¹ Jesus kanowapi yaykuptinna chay sinchi wayraka kasillayarkan. Chayta kawashpankuna sukaman almirarkansapa. ⁵² Paykuna Jesus pankunata mirachishkanta kawashpapish manara entiendirkansaparachu sinchi yachak kananta. Chayrayku mana atiparkansapachu payta kreyiyta.

*Genesaret partipi Jesus aypa unkudu runakunata alliyachirkansapa.
(Mt 14.34-36)*

⁵³ Chay sinchi wayrata kasillayachiptinna Jesuswan tantalla chay kochata chimbashpa Genesaret partipi chayarkansapa. Chay kocha mañanpi kanowata watarkansapa. ⁵⁴ Jesus kanowamanta llukshiykaptin chaypi kawsak runakuna riksirkansapa. ⁵⁵ Kayta chayta kallpashpankuna famakurkansapa Jesus llaktankunapi kananta. Chaypina Jesusman tukuy laya unkudu runakunata kamillakunapi pusharkansapa alliyachinankunapa. ⁵⁶ Tukuy atun taksha llaktapipish chakrakunapipish Jesus chayaptin unkudukunata ñankunapi churaksapa. Sukaman Jesusta roygaksapa llachapanllatapish llankanankunapa. Chashna llankashpankuna alliyarkansapa.

7

Jesus yachachikurkan imata rurashpami uchallikunchi nishpa.

(Mt 15.1-20)

¹ Chaymanta fariseo runakunawan Moisespa killkadunta yachachikukkuna Jerusalem laduncharkansapa.

² Paykunaka kawarkansapa Jesuspa disipulunkunata manara amañashkankunashina makinkunata mayllashpankunara mikuykaptinkuna. Chayrayku paykunata washancharkansapa.

³ Chay fariseokunawan tukuy judiyu runakuna Tata Diospi chuya chuya rikurinankunapa amañaksapa sukaman allita makinkunata mayllayta. Manara makinkunata mayllashpa mana mikusapachu. Ñawpa awilunkunapa tiempunmantapacha chayta amañaksapa.

⁴ Merkadumanta kutishpankuna manara makinkunata mayllashpara mana mikusapachu. Chashnalla mayllaksapa puyñunkunata, kallanankunata, patinkunata, katanankunata.

⁵ Tukuy chayta amañashkankunarayku fariseokunawan Moisespa killkadunta yachachikuk runakuna Jesusta tapurkansapa:

—¿Imapatí disipuluykikuna mana ñawpa awilunchikunapa amañashkankunata ruransapa? ¿Imapatí paykunaka makinkunata mana mayllashpankuna mikunsapa?

⁶ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Kankunaka allipi tukushpa llulla likidu kankichi. Kankunapa ñawpa yachachikuk Isaiyas kil-larkan:

“Kay runakuna mishki shimi tukushpa kuyawansapa.

Mana tukuy shunkuchu kuyawansapa.

⁷ Runakunapa yachachikunankunallata yachachikunsapa.

Kuyawakshina tantanakushpankunapish mana kushichiwansapachu.”

⁸ Kankuna Tata Diospa munananta mana rurashpaykichi ñawpa awiluykichipa amañashkankunallata rurankichi.

⁹ Chaymanta Jesuska willarkansapa:

—Kankunaka Tata Diospa kamachikunankunata mana nimatashina kawankichi amañashkaykichillata rurankichipa. ¹⁰ Moiseska killkarkan: “Tataykita mamaykita allita kuyashpa kawsay.” Chaymanta killkarkan: “Suk runa tatanta mamanta maldisiptin wañuchichinaykichi tiyan.” ¹¹ Chashna Moises killkaptin pish kankunaka chikan layata yachachiykankichi. Runakunata yachachinkichi: “Tataykichita mamaykichita mana yanapanayashpaykichi paykunata willankichi: ‘Kankunata yanapanayni kullkita Tata Diostanami kushkani. Chayrayku manana tiyawannachu kankunata yanapanaynipa.’ ”

¹² Chashna yachachikushpaykichi chay runakunata willaykankichi ama tatanta mamanta yanapanankunapa. ¹³ Chashna yachachikushpaykichi Tata Dios kamachikushkankunata mana nimatashina kawaykankichi. Tata Diosta mana kasunayashpaykichi ñawpa awiluykichipa amañashkankunallata ruraykankichi. Chaymanta

chayta yachachikushpaykichi chashnalla aypa layakunallata yachachikunkichi.

¹⁴ Chashna willashpa Jesuska tukuy chay runakunata ladunman kayashpankuna willarkansapa:

—Mash allita uyariwaychi entiendinaykichipa.

¹⁵ Imatapish kaptin mikushpaykichi mana uchallikunkichichu. Mana alli yuyanaykichita rurashpaykichi chaypi esika uchallikunkichi. ¹⁶ Allita uyariwashpaykichi allita rinrillikuychi.

¹⁷ Chaymanta Jesuska chay runakunata sakishpa wasipi yaykurkan. Chaypina disipulunkunaka roygarkansapa chay yachachikushkanta entiendichinankunapa. ¹⁸ Jesuska willarkansapa:

—¿Ariya kankunapish manarachu entiendin-kichira? Mana uchallikunchichu nima laya mikunata mikushpa. ¹⁹ Mikunanchi wiksanchillaman rin. Chaymanta llukshin. Mana yuyayninchipi yaykunchu.

Chayta rimashpa Jesuska yachachikurkan tukuy laya mikuna alli kananta. Chayrayku imatapish mikuptinchikuna manami uchallikunchisapachu. ²⁰ Chaymanta willarkansapa:

—Suk runa mana allita yuyashpa mana allita rimashpa esika uchallikun. ²¹ Manara uchallikushpa shunkunpi yuyan imatami ruranka nishpa. Chaykunata yuyashpara manara kasarashpara warmiwan uchallikun. Chaymanta kasaradu kashpapish chikan warmiwan uchallikun, suwakun, runamasinta wañuchin. ²² Chikanpa tiyapunankunata kichunayan, sakra likidu tukun, llullachikun, mana allikunata rurashpa kawsan, sukpa tiyapunanta kawashpa

munashpa llakin, tukuy pita yuyaypi purin, kikinlla kreyinakun, mana alli yuyayuk tukun.
²³ Suk runa tukuy chay mana allikunata shunkunpi yuyashpa chaykunata ruran. Tukuy chaykunata rurashpa uchallikun.

Mana judiya warmi Jesusta roygarkan shipash-ninta alliyachipunampa.

(Mt 15.21-28)

²⁴ Chaymanta Tiro partiman Jesuska rirkan. Jesus suk wasipi yaykurkan ama ni pi yachananpa chaypi kananta. Chashna munashpapish mana pakakuyta atiparkanchu.

²⁵ Chay wasipi chayaptinlla suk warmi kunanlla yacharkan Jesus chaypi kananta. Paypa shipashnin supayadu karkan. Chay warmika Jesuspa ñawpakninpi rirkan kunkurikuk.

²⁶ Payka Sirofenisia partimanta kashpa mana judiyu kastachu karkan. Jesuspa ñawpakninpi kunkurikushpa sukan roygarkan shipashninmanta supayta llukshichinanpa.

²⁷ Chaypina Jesuska willarkan:

—Manarapish ni pita chikan llaktakunamanta alliyachishpaynira judiyumasinikunatara yanapanayni tiyan. Mana allichu wambrakunata pankunata kichushpa allkukunata karanaynipa.

²⁸ Chashna Jesus willaptin chay warmika willarkan:

—Ariya Señor, wambrakuna mesapi churaduta mikuptinkuna mesamanta puchudukuna urmaptin allkukunapish mikunsapa. Ñuka allkushina kaptinipish yanapaway.

²⁹ Chaypina Jesuska willarkan:

—Tukuy shunku kreyiwashkaykirayku shipashnikimanta supayta ñami llukshichishkanina.

³⁰ Chaymanta chay warmi wasinpi chayashpa shipashninta tarirkan kawitunpi siriduta supay llukshidutana.

Jesus mana uyarikuk mana rimakuy atipak runata alliyachirkan.

³¹ Tiro partimanta Jesus llukshishpa Sidon partita Dekapolis partipi llaktakunata pasashpa Galilea kochapi chayarkan.

³² Chaypina runakuna payman pushamurkansapa suk mana uyarik mana rimakuy atipak runata. Jesusta roygarkansapa llankashpa alliyachinanpa.

³³ Chaypina Jesuska chay runata suk laduman pushashpa rinrinkunapi dedunkunata satirkan. Tukayninwan kallunta tupapurkan. ³⁴ Chayta rurashpa Jesuska sieluta chapashpa samayninta surkurkan. Chaymanta chay runata willarkan:

—¡Efata!

Chay rimana riman: “Kicharinakuy.”

³⁵ Chayta Jesus willaptinlla atiparkan uyarikuyta. Kallunpish alliyaptin allitana rimakurkan.

³⁶ Chaymanta Jesuska tukuy runakunata sukaman willarkansapa ama ni pita parlachinankunapa chay runata alliyachishkanta. Sukaman willaptinkunapish paykunaka ashwanllata parlachikurkansapa. ³⁷ Paykuna sukaman almirashpankuna rimarkansapa:

—Jesuska tukuy layata allita rurana. Payka upa runakunatapish alliyachin

uyarinankunapa. Mana rimakukkunatapish
alliyachin rimakunankunapa.

8

*Jesus mikunata mirachirkan chusku waranka
runakunata karananpa.*

(Mt 15.32-39)

¹ Chaymanta suknin diya kashkan
aypa runakuna tantanakurkansapa Jesus
yachachikuptin uyarinankunapa. Paykunapa
mana nima mikunankuna tiyaptin Jesuska
disipulunkunata kayashpankuna willarkansapa:

² —Sukaman kay runakunata llakichinisapa.
Ñami kimsa diyatana ñukawan kashpankuna tukuy
mikunankunata tukuchashkasapa. ³ Sukuna
sukaman karu llaktakunamanta shamushkasapa.
Chayrayku mana willanayanisapachu
wasinkunaman kutinankunapa mana nimata
karashpayni. Ichará mana mikushpa
rishpankuna ñanpi shaykunmansapa.

⁴ Chayta willaptinkuna disipulunkunaka Je-
susta willarkansapa:

—Kaypika manami niman suk runa
kawsanchu. ¿Imashnatí kay chunllapi kay aypa
runakunata karanchimansapa?

⁵ Chaypina Jesuska tapurkansapa:

—¿Mashna pannikichití tiyan?

Paykunaka aynirkansapa:

—Kanchislla tiyawansapa.

⁶ Chaypina Jesuska tukuy chay runakunata
willarkansapa allpapi tiyarinankunapa.
Tiyariptinkuna chay kanchis pankunata apishpa

Tata Diosta agradesirkan. Chaymanta chay pankunata paki paki rurashpa disipulunkunata kurkansapa runakunata charichinankunapa.

⁷ Chaymanta paykunapa tiyapurkansapa challwillunkuna. Jesus chaytapish apishpa Tata Diosta agradesirkan. Chaypina disipulunkunata willarkansapa chaytapish karanankunapa.

⁸ Tukuy chay runakuna mikurkansapa saksanankunakaman. Chaymanta mikushkankuna puchushkata kanchis sestu untata tantachirkansapa.

⁹ Chay mikuk ullukuna yaka chusku waranka karkansapa. Chaymanta mikushkankunawasha Jesuska willarkansapa wasinkunaman kutinankunapa.

¹⁰ Rishkankunawasha Jesuska disipulunkunawan suk kanowapi Dalmanuta partiman rirkan.

Fariseokuna Jesusta roygarkansapa suk milagruta rurananpa.

(Mt 16.1-4; Lk 12.54-56)

¹¹ Chaymanta fariseo runakuna Jesusta laduncharkansapa. Paykunaka Jesusta llullachinayashpa kallarirkansapa sukaman tapuyta. Roygarkansapa suk almirana milagruta rurananpa yachanankunapa Tata Diosmanta shamudu runa kananta.

¹² Chaypina Jesuska llakishpa sinchita samaykushpa willarkansapa:

—¿Imapati roygawankichi suk almirana milagruta ruranaynipa? Kankuna roygawaptikichipish mana nimata rurashachu.

¹³ Chaymanta Jesuska paykunata sakirkansapa. Shamushkan kanowapi yaykushpa chay kochata chimbarkan.

Jesus yachachikurkan ama fariseokunapa yachachikunankunata uyarinankunapa.

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Manara chay kanowapi chimbashpankuna disipulunkuna kunkarkansapa mirkapankunata apayta. Kanowapika suk pansillulla tiyapurkansapa. ¹⁵ Chashna riykashpankuna Jesuska willarkansapa:

—Mash allita uyariwaychi. Ama munaychichu fariseokunapa nima Herodespa levadurawan ruruadu pankunata.

¹⁶ Chashna Jesus willaptinkuna mana entiendishpankuna willanakurkansapa:

—Pankunata mana apamushkanchikunaraykumi chaytaka willawanchisapa.

¹⁷ Chay rimashkankunata yachashpa Jesuska willarkansapa:

—¿Imapatí rimankichi mana nima pan tiyashunaykichita? Mana pannikichi illashkanraykuchu chayta willashkaykichi. ¿Ariya manarachu entiendinkichira? ¿Manarachu allitara riksiwankichi? ¿Imapatí sukaman sinchi shunku kankichi? ¹⁸ Ñawiyuk kashpaykichi ¿manachu rurashkaynita kawashkankichi? Rinriyuk kashpaykichi ¿manachu yachachikushkaynita uyarishkankichi? ¿Manachu yuyankichi? ¹⁹ Pichka pankunawan pichka waranka runakunata karaptini ¿mashna sestutatí mikuna puchuduta tantachirkankichi?

Chaypina paykuna aynirkansapa:

—Chunka ishkay sestuta.

²⁰ Chaypina Jesuska kashkan tapurkansapa:

—Chaymanta chusku waranka runakunata kanchis panta mirachishpa karaptini ¿mashna sestu untatati puchudu pankunata tantachirkankichi?

Chashna tapuptinkuna disipulunkunaka aynirkansapa:

—Kanchis sestuta.

²¹ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—¿Manarachu allitara entiendiwankichi?

Betsaida llaktapi Jesus mana kawakuk runata alliyachirkan.

²² Chaymanta Betsaida llaktapi Jesuska disipulunkunawan chayarkansapa. Chaypina Jesusman suk mana kawakuk runata pushamurkansapa. Roygarkansapa llankashpa alliyachinanpa. ²³ Jesuska chay mana kawakuk runata makinmanta apishpa pusharkan llakta washaman. Chaypina tukayninwan ñawinkunata ñuyuchishpa umanpi makinta churashpa tapurkan:

—¿Atipankichu kawakuyta?

²⁴ Chay mana kawakuk runaka suk tipisituta kawakushpana willarkan:

—Kawani runakunata kaspikuna puriktashina.

²⁵ Jesuska kashkan ñawinta llankapuptin chay runaka alliyashpana tukuy layata sukaman allitana kawarkan. ²⁶ Chaypina Jesuska willarkan:

—Kuskalla wasikiman rillay. Amana llaktaman kutiynachu.

*Pedru rimarkan Jesus Tata Diosmanta shamudu salvakuk runa kananta.
(Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)*

²⁷ Chaymanta Sesarea Filipino partipi llaktakunaman Jesuska disipulunkunawan rirkansapa. Ñanta riykashpankuna Jesuska tapurkansapa:

—Runakuna parlashpankuna ¿pi kanaynitatí rimaykansapa?

²⁸ Chaypina paykunaka aynirkansapa:

—Sukkuna rimansapa Juan Bawtista kanaykita. Sukkuna rimansapa ñawpa yachachikuk Eliyas kanaykita. Sukkuna rimansapa Tata Diospa rimananta yachachikuk runa kanaykita.

²⁹ Chaypina Jesuska tapurkansapa:

—Kankunaka ¿pi kanaynitatí yuyankichi?

Chashna tapuptinkuna Pedruka aynirkan:

—Kanka Tata Diosmanta shamudu salvakuk runami kanki.

³⁰ Chaypina Jesuska willarkansapa amara ni pita willanankunapa Tata Diosmanta shamudu salvakuk runa kananta.

Jesus rimarkan chiknik runakuna wañuchinankunata.

(Mt 16.21-28; Lk 9.22-27)

³¹ Chaymanta Jesus allita entiendichishpankuna willarkansapa sielumanta shamudu runa kashpa sukaman padésinanta. Willarkansapa ansianukunawan saserdotekunapa kamachikukninkunawan Moisespa killkadunta yachachikuk runakuna sukaman chiknishpankuna padésichinankunata. Willarkansapa paykuna chiknishpankuna wañuchinankunatapish. Chaymanta willarkansapa wañuchiptinkuna kimsa diyapi kawsamunanta.

³² Tukuy chayta kuskata yachachirkansapa. Chaypina Pedruka suk chikanman Jesusta pushashpa willarkan:

—Señor, ama chaytaka yuyaychu.

³³ Chashna willaptin Jesuska disipulunkunata chapashpa Pedruta piñayashpa willarkan:

—Ñukamanta anchuy, Satanas. Runakunapa munananllata yuyashpa willawaykanki ama wañunaynipa. Manami Tata Diospa munanantachu willawaykanki.

³⁴ Chaymanta Jesuska tukuy disipulunkunata chaypi tiyak runakunatapish kayashpankuna willarkansapa:

—Kankuna disipuluynikuna kanayashpaykichika amana kikikichipa munanaykichita rurashpanachu kawsaychi. Chiknishuk runakuna ñukarayku wañuchishunayaptikichipish ñukallata kreyiwashpa katiwaychi. ³⁵ Kankuna wañuymanta kishpinayashpa sakiwashpaykichika mana tukuyniyuk ninamanta mana kishpin-kichichu. Chaymanta kreyiwashkaykichirayku runakuna wañuchishuptikichipish sieluman rinkichi Tata Dioswan mana tukuyniyukta kawsak.

³⁶ Suk runa rikchak laya tiyapuptin mana sielupi yaykushpaka yankamanta kay allpapi tukuy layayuk kashka. ³⁷ Tukuy tiyapukninkuna mana nimapi yanapankachu ninamanta kishpinanpa. ³⁸ Suk runakuna mana alli rurak mana kreyiwak runakunapa ñawpakninkunapi ñukata pinkakuwansapa. Rimanaynitapish mana munansapachu. Chashna pinkakuwaptinkuna kay allpaman kashkan shamuptini ñukapish chay

pinkakuwak runakunata willashasapa mana ñukapa kanankunata. Chay diyaka Tatayni Diospa llipyayninpi yanapawak angelkunawan tantalla kashkan shamusha.

9

¹ Chaymanta Jesuska willarkansapa:

—Mash allita uyariwaychi. Suk kankuna manara wañushpaykichira kawankichi Tata Diospa mandunpi ñuka sinchita kamachikuptini.

Jesus chikan laya tukushpa sukaman llipyarkan.

(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)

² Chaymanta sokta diya yachachikushkan-washa Jesuska rirkan suk atun urkuman Pedruta Jakobota Juanta pushashpankuna. Chaypi paykunalla kawaptinkuna Jesuska chikan laya tukurkan. ³ Llachapan yurak likidu tukushpa sukaman llipyarkan. Mana ni pi nima sukaman takshashpa chay laya yurakta ruranmanchu. ⁴ Chaypina chay kimsa disipulunkunaka chapashpankuna kawarkansapa Eliyasta Moisesa Jesuswan parlaykaptinkuna. ⁵ Paykunata kawashpa Pedruka Jesusta willarkan:

—Maestru, allipaka kanwan tantalla shamushkanisapa. Munaptiki kimsa ranchituta rurashasapa, sukta kanpa, sukta Moisespa, sukta Eliyaspa.

⁶ Chay kimsa disipulunkunaka sukaman manchakurkansapa. Chayrayku Pedruka chayta rimarkan mana yuyashpa imatami riman nishpa. ⁷ Chaypina puyu sirishpa paykunata

wichkamurkansapa. Chay puyu ukunmanta uyarirkansapa Tata Dios willaptin:

—Kay Jesuska munanayni wambraynimi. Chayrayku payta allita uyariychi.

⁸ Chayta uyarishkankunawasha disipulunkuna tukuy mayta chapashpankuna Jesusta sapallanta kawarkansapa.

⁹ Chaymanta chay urkumanta urayaykashpankuna Jesuska willarkansapa amara ni pita parlachinankunapa chay urkupi kawashkankunata. Willarkansapa sielumanta shamudu runa wañushkanmanta kawsamuptinra parlachikunankunapa. ¹⁰ Chayta willashkankunarayku paykunaka mana ni pita parlachirkansaparachu. Mana entiendishpankuna tapunakurkansapa imapati Jesuska rimashka wañushkanmanta kawsamunanta. ¹¹ Chaypina Jesusta tapurkansapa:

—¿Imapatí Moisespa killkadunta yachachikuk runakuna rimansapa manara Tata Diosmanta shamuk runa shamuptin Eliyas shamunanta?

¹² Chashna tapuptinkuna Jesuska willarkansapa:

—Deverasmi Moiseska rimarkan Eliyas shamunanta runakunata willak sielumanta shamuk runata shuyanankunapa. Tata Diospa killkadunpi riman runakuna ñuka sielumanta shamudu runata mana munawashpa padesichiwankunata. ¹³ Mash uyariwaychi. Eliyaska ñami shamushkana. Runakuna mana riksishpankuna chiknishpa padesichirkansapa wañuchinankunakaman. Tata Diospa killkadunpi

rimarkan chashna padesichishpankuna
wañuchinankunapa.

Jesus supayadu wambrata alliyachirkan.
(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)

¹⁴ Chaymanta Jesuska chay kimsa disipulunkunawan urkumanta kutimushpankuna chayarkansapa maypicha suk disipulunkuna karkansapa. Paykuna aypa tantanakudu runakunapa chawpinkunapi Moisespa killkadunta yachachikuk runakunawan ayninakuykarkansapa. ¹⁵ Jesusta kawashpankuna tukuy runakuna almirashpankuna kallparkansapa rimachik. ¹⁶ Chaypina Jesuska tapurkansapa:

—¿Imaraykutí ayninakuykankichi?

¹⁷ Chaypina suk runa Jesusta aynirkan:

—Maestru, kanman pushamushkani wambraynita. Payka supayadu kashpa mana nima rimakuyta atipanchu. ¹⁸ Maypipish kaptin supay apishpa waktakun. Shiminmanta sukaman pusuk llukshin. Kirunta mukushpa soynachin. Chaymanta kaspirayadu tukun. Disipuluykikunata roygashkanina supayta llukshichinankunapa. Chashna roygaptini mana atipashkasapachu llukshichiyta.

¹⁹ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Sakra mana kreyikuk runakuna kankichi. ¿Aykapikamantí kankunawan kanayni tiyan? ¿Aykapikamantí amichiwankichi? Kayman pushamuychi chay unkudu wambrata.

²⁰ Chashna pushamuptinkuna supayka Jesusta kawashpa chay wambrata kashkan unkuchishpa

allpapi urmachirkan. Chaypi chay wambrapa shimín pusukyarkan. Sukaman kuchpakurkan.

²¹ Chaypina Jesuska wambrapa tatanta tapurkan:

—¿Mashna tiemputanatí chashna kawsan?

Payka aynirkan:

—Takshillunmantapacha unkudu kawsan.

²² Chay supayka wambraynita wañuchinayashpa yakupi ninapi urmachin. Chayrayku roygayki llakichiwaysapa. Atipashpaykika yanapawaysapa.

²³ Jesuska chay runata willarkan:

—¿Manarachu kreyiwanki atipanaynita alliyachiyta? Ñukata tukuy shunku kreyiwaptiki rikchak layata rurasha.

²⁴ Chayta willaptin chay wambrapa tatanka sinchita willarkan:

—Kreyini yanapawanaykita. Yanapaway tukuy shunku ashwanta kreyinaynipa.

²⁵ Chaypina Jesuska kawarkan ashwan aypa runakuna shamuykanankunata. Chayta kawashpa supayta sinchita willarkan:

—Kan kay wambrata unkuchishkanki mana rimakunanpa nima uyarikunanpa. Kunanka willayki: ¡Kay wambramanta llukshiy! ¡Amana kutin paypika yaykuynachu!

²⁶ Chashna Jesus willaptin chay supayka sukaman kaparishpa kashkan chay wambrata chukchuchirkan. Paymanta llukshishpa iden wañudutashina sakirkan. Chayta kawashpa chay runakuna rimarkansapa wañushkanta.

²⁷ Chaypina Jesuska makinmanta apishpa chay wambrata sanutana atarichirkan.

²⁸ Chaymanta suk wasiman Jesus yaykuptin disipulunkuna sapallanta tapurkansapa:

—¿Imapatí ñukaykuna chay supayta mana atipashkanisapa llukshichiyta?

²⁹ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Chay laya supayta atipanchisapa llukshichiyta mana nimata mikushpa tukuy shunku Tata Diosta roygashpa.

Jesus kashkan willarkansapa wañunanta.

(Mt 17.22-23; Lk 9.43-45)

³⁰ Chay llaktamanta rishpankuna Galilea partipi puriykarkansapa. Jesuska mana munarkanchu ni pi yachananpa chaypi kananta.

³¹ Chashna riykashpankuna disipulunkunata yachachirkansapa:

—Chikniwak runakuna ñuka sielumanta shamudu runata awtoridarkunapi kukuwankasapa. Paykuna wañuchiwanakasa. Chaymanta kimsa diyapi kashkan kawsamusha.

³² Chaypina disipulunkuna chay yachachikunanta mana nima entiendishpankunapish manchakurkansapa tapuyta.

Jesus yachachikurkan maykanmi ashwan sinchi kamachikuk kanka nishpa.

(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)

³³ Chaymanta Jesuska disipulunkunawan Kapernaum llaktapi chayarkansapa. Chaypina wasipi kashpankuna Jesuska disipulunkunata tapurkansapa:

—Ñanpi shamuykaptinchikuna ¿imatatí ayninakuykashkankichi?

³⁴ Paykunaka pinkakushpankuna mana nimata aynirkansapachu. Ñanpika sukaman ayninakushkasapa tukuy paykunamanta maykanmi ashwan alli kamachikuk kanka nishpa. ³⁵ Chaypina Jesuska tiyarishpa tukuy chunka ishkay disipulunkunata ladunman kayarkansapa. Paykunata willarkansapa:

—Kankuna ashwan alli kamachikuk kanayashpaykichi mana kreyinakushpa sukkunata sirvinaykichi tiyan.

³⁶ Chashna willashpankuna Jesuska suk taksha wambrilluta kayashpa chawpinkunapi shayachirkan. Chaymanta payta markashpa willarkansapa:

³⁷ —Kankuna ñukata kuyawashpa suk wambrata chaskishpaykichi ñukatami chaskiwaykankichi. Ñukata chaskiwaypaykichi mana ñukallatachu chaskiwaykankichi. Kachamuwak Tatayni Diostapish chaskiykankichi.

Suk runa mana chikniwashpanchikuna yanapawaykanchisapami.

(Mt 10.42; Lk 9.49-50)

³⁸ Chaymanta disipulun Juan Jesusta willarkan:

—Maestru, suk runata kawashkanisapa kanpa shutikita rimashpa runakunamanta supaykunata llukshichiptin. Ñukaykuna payta michashkanisapa mana ñukanchikunawan tantalla puriptin.

³⁹ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Ama michaychichu. Suk runa shutinita rimashpa suk almirana milagruta rurashpa mana washanchawankachu. ⁴⁰ Suk runa mana chikniwashpanchikunaka yanapawaykanchisapami.

⁴¹ Ñukata katiwashkaykichirayku ichara suk runa suk tipi chirik yakuta kushunkichiman. Allita willaykichi. Tata Dios chay upyachishuk runata suk premyunta kunka.

Jesus yachachikurkan Tata Dios uchallichikuk runakunata sukaman kastigananta.

(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)

⁴² Chaymanta Jesuska willarkansapa:

—Maykan runa ñukata kreyiwak mana alabanakuk runata uchallichiptin Tata Dioska sukaman kastiganka. Ashwan alli kanman payta atun rumi makita kunkanpi watashpa atun yakupi wishchukunankunapa.

⁴³⁻⁴⁴ Chayrayku willaykichi: Ichara makikichiwan mana allita rurankichiman. Chay uchallichishuk makikita tipiychi ama ishkantin makikichiwan mana tukuyniyuk ninaman rinaykichipa. Ashwan alli kanman suk makikichillawan sieluman rinaykichipa.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ichara chakikichi pushashunkichiman mana allita ruranaykichipa. Chay uchallichishuk chakikichita tipiychi ama ishkantin chakikichiwan mana tukuyniyuk ninaman rinaykichipa. Ashwan alli kanman suk chakikichillawan sieluman rinaykichipa.

⁴⁷ Chaymanta ichara ñawikichiwan imatapish kaptin kawashpa uchallikunkichiman. Chay uchallichishuk ñawikichita surkuychi ama ishkantin ñawikichiwan mana tukuyniyuk ninaman rinaykichipa. Ashwan alli kanman suk ñawikichillawan sielupi yaykunaykichipa Tata Dioswan kawsak. ⁴⁸ Chay ninapi kurukuna mana wañunchu. Chay nina mana wañunchu.

⁴⁹ Chaypina yachachikuyllapi Jesuska katirkan:
 —Tukuy ñukata kreyiwak runakuna iden ni-
 napishina sufrinankuna tiyan ama uchallikushpa
 kawsanankunapa. Tata Diosta rupachinan ofren-
 data kuptinchikuna alli kachichadu kanan tiyan.
⁵⁰ Alli kachika tukuy layapa alli. Allpayuk kachi
 manami kashkan kachi tukunkanachu. Kankuna
 alli kachishina kashpaykichi kushikuypuru suk-
 wan sukwan yanapanakushpa kawsaychi.

10

*Jesus yachachikurkan kasaradukuna ama
 warminta wishchunankunapa.*

(Mt 19.1-12; Lk 16.18)

¹ Tukuy chaykunata yachachikushkanku-
 nawasha Kapernaum llaktamanta Judea
 partiman Jesus rirkan. Chaymanta Jordan yaku
 chimbaman rirkan. Chaypi aypa runakuna
 tantanakuptinkuna payka amañashkanshina
 yachachikurkan. ² Chaypina fariseo runakuna
 Jesusta sukaman pantachichinayarkansapa.
 Paykunaka ladunchashpankuna tapurkansapa:

—¿Moisespa killkadunka rimanchu suk runa
 mana warminta munashpa wishchunanpa?

³ Chaypina Jesuspish tapurkansapa:

—¿Imatátí Moises killkadunpi willashunkichi?

⁴ Paykunaka aynirkansapa:

—Moiseska willawarkanchisapa maykan
 runapish warminta wishchunayashpa
 awtoridarpí killkadu papelta chaskichishpa
 atipananta wishchuyta.

⁵ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Kankuna sinchi shunku kaptikichi Moiseska almitishurkankichi warmikichita wishchunaykichipa. ⁶ Tata Dios kay allpata rurashkanwasha warmita ullkuta rurarkan. ⁷ Chayrayku willarkan: “Tukuy ullku tatanta mamanta sakinka warminwan tantanakushpa kawsanapa. ⁸ Chashna tantanakushpankuna suklallashina kankasapa.” Chashna Tata Dios willaptin suk ullku warminwan tantalla kawsashpankuna suklallashina kawsankasapa. Manana ishkaynachu. ⁹ Tata Dios chayta rimashkanrayku mana allichu niman suk runa warminta wishchunanpa.

¹⁰ Chayta Jesus yachachikushkanwasha wasipi yaykushpankuna disipulunkunaka Jesusta yachachikushkanta kashkan tapurkansapa. ¹¹ Chaypina Jesuska paykunata willarkansapa:

—Suk ullku warminta wishchushpa chikan warmiwan kasarashpa uchallikushpa kawsan. ¹² Warmipish kusanta sakishpa chikan ullkuwan kasarashpa uchallikushpa kawsan.

Jesus munarkan wambrillukuna payman shamunankunapa.

(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)

¹³ Chaymanta Jesusman aypa runakuna wambrankunata pushamurkansapa llankanankunapa. Chaypina Jesupa disipulunkuna piñayashpa micharkansapa ama pushamunankunapa. ¹⁴ Chayta kawashpa Jesuska piñakushpa willarkansapa:

—Ama chay wambrakunata michaychichu ñukaman shamunankunapa. Wambrakuna mana kreyinakushpa tatanpa munayninpi

kawsansapa. Kankunapish wambrakunashina kawsashpaykichira Tata Diospa mandunpi yaykunkichi. ¹⁵ Mash allita uyariwaychi. Kay wambrakunashina kankunapish Tata Diospa munananta ruranaykichi tiyan. Mana paypa munananta rurashpaykichika mana mandunpika yaykunkichichu.

¹⁶ Chashna Jesus willashpankuna tukuy chay wambrakunata markarkansapa. Chaymanta umankunapi llankashpa Tata Diosta roygarkan yanapanankunapa.

*Tukuy layayuk runa Jesuswan parlarkan.
(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)*

¹⁷ Chaymanta Jesus riykaptin suk runa kallpashpa laduncharkan. Ñawpakninpi kunkuriykushpa tapurkan:

—Alli maestru ¿imata rurashpatí Tata Dioswan mana tukuyniyukta kawsayman?

¹⁸ Chashna tapuptin Jesuska willarkan:

—¿Imapatí alli kanaynita willawanki? Tata Diosllami alli. ¹⁹ Tata Diospa kamachikunankunata allita yachanki. Kashna willawanchisapa: “Ama runamasikichita wañuchiychu. Ama chikan warmiwan uchallikushpa kawsaychu. Ama nimata suwaychu. Ama ni pita llullakushpa tum-baychu. Ama ni pita llullachiychu. Tataykita mamaykita kuyashpa kawsay.”

²⁰ Chashna Jesus willaptinna chay runaka willarkan:

—Maestru, ñuka wayna kashkaynimantapachami chaykunata allita kasushpa kawsaykani.

21 Chaypina Jesuska kuyashpa kawarkan. Willarkan:

—Sukllallanami illashunki ruranaykipa. Rillay tukuy laya tiyapushuknikita rantikumuy. Chay rantikushkayki chaninta mana nimayuk runakunata kuysapa. Chaypira sielupi tukuy layayuk kanki. Chaymanta shamuy ñukata katiway.

22 Chayta uyarishpa chay runaka sukaman llakishpa wasinman kutirkan sukaman rikchak layayuk kashpa. 23 Chay runa llakishpa riptinna Jesuska tukuy chay runakunata kawashpa disipulunkunata willarkansapa:

—Chay laya kullkinllapi kreyinakuk runakuna mana atipankasapachu Tata Diospa mandunpi yaykuyta.

24 Chayta uyarishpankuna disipulunkunaka sukaman almirarkansapa. Chaypina Jesuska kashkan willarkansapa:

—Wambraynikuna, suk runa kullkinllapi kreyinakushpa mana atipanchu Tata Diospa mandunpi yaykuyta. 25 Suk kamellu animal suk aguja uchkunta mana atipanmanchu pasayta. Chashnami kullki likidu runa kullkinta ashwanta munashpa mana atipankachu Tata Diospa mandunpi yaykuyta.

26 Chayta uyarishpa disipulunkuna ashwanta almirashpankuna tapunakurkansapa:

—Chashna kaptinka ¿pikunatí atipanka Tata Diospa mandunpi yaykuyta?

27 Chaypina Jesuska chapashpankuna willarkansapa:

—Manami ni suk runa atipanmanchu kikinllamanta yaykuyta. Tata Diosllami atipan runakunata mandunpi yaykuchiyta. Paymi tukuyta atipan rurayta.

²⁸ Chaypina Pedru willarkan:

—Ñukaykuna tukuy tiyawakninikunata sakimushpaynikuna kanta katiykaykisapa.

²⁹ Jesuska willarkan:

—Allita willaykichi. Kankuna katiwashpa ñuka salvakuk kanaynita yachachikushpa wasikichita, wawkikichita, panikichita, mamaykichita, tataykichita, wambraykichita, terrenuykichita sakishkankichi. ³⁰ Chashna saktiptikichi Tata Diosmi kushunkichi sakishkaykichimanta ashwan aypa wasikichita, wawkikichita, panikichita, mamaykichita, wambraykichita, terrenuykichita. Kay allpapi sufrishpaykichipish wañushkaykichiwashana mana tukuyniyukta Tata Dioswan sielupi kawsankichi. ³¹ Kunan kay tiempu aypa runakuna yuyanakunsapa ashwan alli kanankunata. Paykuna Tata Diospa mandunpi washeru kankasapa. Chaymanta kankuna mana munadu kashpaykichipish Tata Diospa mandunpi kamachikukkuna kankichi.

*Jesus kimsaynin kuti willarkansapa wañunanta.
(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)*

³² Chaymanta Jerusalen llaktaman riykaptinkuna Jesuska disipulunkunamanta ñawpakta riykarkan. Paykunaka sukaman almirarkansapa Jesus Jerusalenman riptin. Manchakuypuru Jesusta katiykarkansapa.

Chaypina Jesuska chunka ishkay disipulunkunallata chikanman pushashpankuna kashkan willarkansapa wañunanta:

³³ —Allita yachankichi Jerusalem llaktaman riykananchikunata. Chaypi suk runakuna saserdotekunapa kamachikukninkunaman Moisespa killkadunta yachachikuk runakunaman pushawankasapa rantikuwak. Chaypina ñuka sielumanta shamudu runa kaptinipish paykunaka tantanakushpa yuyankasapa wañuchiwanankunapa. Chaypina romano runakunapa makinpi kukuwankasapa wañuchiwanankunapa. ³⁴ Paykunaka sukaman asichiwashpankuna tukaychawankasapa makawankasapa wañuchiwanankasapa. Chaymanta wañuchiwashkankunamanta kimsa diya ukun kashkan kawsamusha.

Santiagowan Juan Jesusta roygarkansapa kamachikunan tiempu ladunpi tiyarinankunapa.

(Mt 20.20-28)

³⁵ Chaymanta Sebedeopa wambrankuna Santiagowan Juan Jesusta ladunchashpa willarkansapa:

—Maestru, munanisapa mañanaynikunata ruranaykipasapa.

³⁶ Payka tapurkan:

—¿Imatati munankichi kankunapa ruranaynipa?

³⁷ Paykunaka willarkansapa:

—Kan allimata tukuy layata kamachikushpayki tiyachiwaysapa sukta alli laduykipi sukta lluki laduykipi ñukaykunapish kamachikunaynikunapa.

³⁸ Chaypina Jesuska aynirkansapa:

—Kankunaka mana yachankichichu imatami mañawaykankichi nishpa. Ñukami tukuy layata sukaman padessinayni tiyan wañunaynikaman. Chashna padesishpa iden suk ayak likidutashina upyasha. Kankunaka manami atipankichimanchu ñukashina nanaykunata muchuyta.

³⁹ Chashna willaptinkuna paykunaka aynirkansapa:

—Ariya, atipashasapa muchuyta.

Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Deverasmi ñukatashina kankunatapish sukaman padesichishunkichi. Ñukatashina chiknishushpaykichi wañuchishunkichi.

⁴⁰ Tatayni Diosmi akllanka pikunami laduynipi tiyarinkasapa nishpa. Ñukaka manami ni pita willashachu laduynipi tiyarishpa kamachikunanpa.

⁴¹ Chayta willaptinkuna chay chunka disipulunkuna uyarishpankuna Santiagota Juanta sukaman piñayarkansapa. ⁴² Chaypina piñayashkankunata kawashpa Jesuska kayashpankuna willarkansapa:

—Kankunaka allita yachankichi tukuy llaktakunapi kamachikuk runakuna sukaman sinchita kamachikunankunata. Paykunaka mandunpi kawsak runakunata sukaman padesichinsapa kasunankunapa. ⁴³ Kankunaka ama chay sinchi kamachikuk runakunashina kanayaychichu. Alli kamachikuk kanayashpaykichika tukuy runamasikichita sirvinaykichi

tiyan. ⁴⁴ Chaymanta tukuy runakunamanta ashwan kamachikuk kanayashpaykichika iden rantidu runakunashina tukuyta yanapanaykichi tiyan. ⁴⁵ Ñukapish sielumanta kay allpaman shamushkani tukuy runakunata sirvinaynipasapa. Mana shamushkanichu sirviwanankunapa. Shamushkani wañushpa aypa runakunata kastigumanta salvanaynipasapa.

*Jesus mana kawakuk runata alliyachirkan.
(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)*

⁴⁶ Chaymanta Jesus disipulunkunawan Jeriko llaktapi chayarkansapa. Chaymanta chay llaktamanta disipulunkunawan llukshiptinkuna aypa runakuna Jesusta katirkansapa. Chay ñanpi suk mana kawakuk runa Timeopa wambran Bartimeo tiyarishpa kullkita mañakuykarkan. ⁴⁷ Chaypina chay runaka Nasaretmanta Jesus pasaykananta uyarishpa sinchita rimashpa Jesusta willarkan:

—¡Jesus, ñawpa Davidpa miraknin, ñukatapish llakichiway!

⁴⁸ Chayta uyarishpankuna chay aypa runakuna michashpankuna willarkansapa upallayanampa. Chaypina ashwan sinchita willarkan:

—¡Jesus, ñawpa Davidpa miraknin, ñukatapish llakichiway!

⁴⁹ Chaypina Jesuska riykashkanmanta shayarishpa willarkansapa:

—Chay runata kayaychi.

Chashna willaptin chay mana kawakuk runata kayashpankuna willarkansapa:

—Ama llakiychu. Atarimuy. Jesus kayashunki.

50 Chayta uyarishpa chay mana kawakuk runaka kapanta wishchukushpa brinkashpa Jesusta laduncharkan. 51 Chaypina Jesuska tapurkan:

—¿Imapití munanki yanapanaynipa?

Chaypina chay runaka willarkan:

—Maestru, ñawinita alliyachipay kashkan kawakunaynipa.

52 Chaypina Jesuska chay runata willarkan:

—Kan allita kreyiwashkaykirayku alliyachiyki. Allita kawakushpana rillay.

Jesus chayta willaptinlla chay runaka kashkan kawakurkan. Chay ratumantapacha Jesusta katirkan chay ñanta riptin.

11

Jerusalen llaktapi Jesus yaykurkan.

(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jerusalen llaktaman Jesus riykashpa Olivos urkupi chayarkan. Chay urku karkan Betfage Betania llaktakunapa ladunkunapi. Chaypi chayaptinkuna Jesuska ishkay disipulunkunata kacharkansapa. 2 Kachashpankuna willarkansapa:

—Rillaychi chay kawananchi llaktaman. Chaypi chayashpaykichi suk watadu burruta tarinkichi. Chay burrutaka manara ni pi montanrachu. Chayta paskashpaykichi pushamuychi. 3 Maykan tapushuptikichi: Imapati paskankichi nishpa willaychi: “Señornini munan montananpa. Suk ratukaman kutichimushkaykisapa.”

⁴ Chaypina disipulunkuna rishpankuna suk kallipi suk punku ladunpi watadu burruta tarirkansapa. ⁵ Chay burruta paskaykaptinkuna kawashpa suk runakuna tapurkansapa:

—¿Imatatí ruraykankichi? ¿Imapatí chay burruta paskaykankichi?

⁶ Paykunaka Jesus willashkantashina aynirkansapa. Chaypina almitirkansapa pushanankunapa. ⁷ Chaypina Jesusman disipulunkuna chay burruta pusharkansapa. Burrupa sawanpi llachapankunata churarkansapa Jesus montananpa. ⁸ Chaymanta Jesus chay burrupi Jerusaleman riykaptin aypa runakuna chay rinan ñanpi sawa llachapankunata mantarkansapa. Sukuna chakrankunamanta aypa pankayuk ramakunata apamushpankuna ñanpi mantarkansapa. ⁹ Chaypina Jesuspa ñawpakninta rik runakuna washanta katik runakunapish sukaman kushikushpankuna sinchita willarkansapa:

—¡Akuychi kuyaypachi Tata Diospa shutinpi shamuk runata! ¹⁰ Kushikuypachi Jesus ñawpa alli kamachikuk Davidshina sinchi kamachikuk kaptin. ¡Akuychi altu sielupi kawsak Tata Diosta sukaman kuyaypachi!

¹¹ Chaymanta Jerusalempi yaykushpa Jesuska Tata Diospa wasinman rirkan. Chaypi tukuy layata kawashpa disipulunkunawan rirkan Betania llaktaman tardina kaptin.

Jesus mana wayuchakuk igo kaspita willarkan chakinanpa.

(Mt 21.18-19)

¹² Chaymanta kayantin Betaniamanta Jerusalen llaktaman kutishpa Jesuska sukaman yarkarkan.

¹³ Chaypina karullamanta pankasapa igo kaspita kawarkan. Chayta laduncharkan kawak wayuyukchu manachu nishpa. Chay kaspita tarirkan pankasapallata mana niman suk wayuyukta manara wayuchakunan tiempu kaptin. ¹⁴ Chaypina Jesuska chay igo kaspita willarkan:

—Kunanmantapacha manana kutin ni pi wayuykita mikunkanachu.

Chayta willaptin tukuy disipulunkunaka uyarirkansapa.

Tata Diospa wasinmanta Jesus rantiykak rantikuykak runakunata karkurkansapa.

(Mt 21.12-17; Lk 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Jerusalenpi chayashpankuna Tata Diospa wasinpi Jesuska yaykurkan. Chaypi kawarkan rantiykak rantikuykak runakunata. Tukuy paykunata karkurkansapa. Chaymanta kullkita kambiakuk runakunapa mesankunata tikrachipurkansapa. Urpaykuna rantikuk runakunapa bankunkunata tikrachipurkansapa.

¹⁶ Mana munarkanchu Tata Diospa wasinpi ni pi imatapish apashpa purinankunapa.

¹⁷ Chaypina tukuy chay runakunata yachachishpa willarkansapa:

—Tata Dioska killkadunpi willawanchi: “Tukuy llaktakunamanta runakuna shamushpankuna rimankasapa kay wasini oranankuna wasi

kananta.” Tata Dios chayta willawaptinchikunapish kankuna paypa wasinta ruraykankichi suwakunaykichi wasita.

¹⁸ Chayta uyarishpankuna saserdotekunapa kamachikukninkunawan Moisespa killkadunta yachachikukkuna kallarikansapa yuyaykuyta imashnami Jesusta wañuchinkasapa nishpa. Chashna wañuchinayashpankunapish manchakurkansapa apiyta tukuy runakuna Jesupa yachachikunanta sukaman almiraptinkuna.

¹⁹ Chaymanta tutayaptinna Jesuska disipulunkunawan Jerusalenmanta llukshirkansapa.

Mana wayuyuk igo kaspi chakirkan.

(Mt 21.20-22)

²⁰ Kayantin tutupacha Jesuska disipulunkunawan chay igo kaspi ladunta pasashpankuna kawarkansapa sapintinta chakidutana. ²¹ Chayta kawashpa Pedru yuyarkan Jesus mana wayunta tarishpa rimashkanta. Chayrayku willarkan:

—Maestru, kayna willashkanki kay igo kaspita amana kutin wayuchakunanpa. Mash kaway. Ñami chakishkana.

²² Jesuska willarkansapa:

—Tukuy shunku Tata Diosta kreyiychi.

²³ Allita willaykichi. Kankunapish Tata Diosta allita kreyishpa atipankichiman iden ñukashina rurayta. Kay urkuta willankichiman: “Kaymanta suchushpayki rillay atun yakupi sumik.” Tukuy shunku Tata Diosta kreyishpa chayta willaptikichi kay urku suchunman. Ama shunkuykichipi yuyaychichu suchunkachu manachu nishpa. ²⁴ Tukuy shunku kreyikushpa

Tata Diosta mañashpaykichi allita kreyiychi chaskinaykichita. Chaypira Tata Dioska tukuy mañashkaykichita kushunkichi. ²⁵ Chaymanta Tata Dioswan parlaykashpaykichi runamasikichi rabyachishushkaykichita yuyashpa perdonaychi sielupi kawsak Tataykichi kankunatapish uchaykichimanta perdonashunaykichipa. ²⁶ Kankuna mana perdonaptikichika Tata Diospish manami perdonashunkichichu.

Jesus chiknik runakunata upallay-achirkansapa.

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

²⁷ Chayta yachachikushkanwasha Jerusalen llaktaman Jesuska disipulunkunawan kutirkan. Chaypina Tata Diospa wasinpi puriykaptin saserdotekunapa kamachikukninkunawan Moisespa killkadunta yachachikukkunawan judiyukunapa ansianunkuna laduncharkansapa.

²⁸ Chaypina Jesusta tapurkansapa:

—¿Pití kanki chashna yachachikunaykipa? ¿Pití kachamushushka Tata Diospa wasinmanta chay rantikuk runakunata karkunaykipa?

²⁹⁻³⁰ Chashna tapuptinkuna Jesuska willarkansapa:

—Ñukapish kankunata tapuykichi. Ayniwaptikichika willashkaykichi pimi kachamuwashka nishpa. May willawaychi ¿pití Juantaka kachamurkan runakunata bawtisanankunapa? ¿Tata Dioschu kachamurkan? ¿Suk runachu kachamurkan? May ayniwaychi.

31 Chashna Jesus tapuptinkuna chay runakunaka sukwan sukwan ayninakushpa willanakurkansapa:

—Ayniptinchikuna Tata Dios Juanta kachamushkanta payka willawashunchisapa: “Tata Dios kachamushka kaptin ¿imapatí mana payta kasushkankichi?” 32 Chaymanta ayniptinchikuna runakuna kachamushkanta tukuy kay runakuna sukaman piñayawashunchisapa. Paykunaka kreyinsapa Tata Dios kachamuptin yachachikushkanta.

33 Chashna willanakushpankuna Jesusta willarkansapa:

—Mana yachanisapachu pimi Juantaka kachamushka nishpa.

Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Ñukapish manami willaykichichu pimi kachamuwashka tukuy kaykunata ruranaynipa.

12

Jesus yachachikurkan mana alli rurak trabajadorkunapa ejemplunta.

(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

1 Chaymanta Jesuska kallarikurkan ejemplukunata parlachikushpa yachachikuyta. Willarkansapa:

—Suk runa chakranpi uvakunata tarpuchishkanwasha wertanta rurachirkan. Chaymanta suk manllayba atun batanta churarkan chaypi uva wayukunapa illinta kapinankunapa. Chaymanta suk manllayba altu wasita rurachirkan altuyninmanta suk runa

kuydananpa. Tukuy chaykunata rurashpana suk runakunawan paktanakurkansapa uvata pal-lashpankuna paywan patumanakunankunapa. Chashna paktanakushpankuna chay runaka rirkan suk karu llaktaman.

² Chaymanta pallana tiempu chayamuptin chay runaka suk wiwachunta kacharkan patuma palladu uvata chaskik. ³ Paykunaka chay wiwachuta apishpankuna makarkansapa. Mana nimata kushpankuna kacharkansapa. ⁴ Chaypina chay chakrayuk runaka suk wiwachunta kacharkan. Chaypina chay trabajadorkuna rabyakushpa umanpi waktashpa llikipurkansapa.

⁵ Chaypina chay chakrayuk runa kashkan suk wiwachunta kachaptin paytaka wañuchirkansapa. Chaymanta aypa wiwachunkunata kacharkan. Sukkunata makarkansapa sukkunata wañuchirkansapa.

⁶ Chay chakrayuk runapa tiyarkanlla suk runa kachananpa. Paymi karkan sukaman kuyashkan wambran. Paytana kachashpa yuyarkan: “Kay wambraynita manchashpankuna kasunkasapa.” ⁷ Chaypina chay chakra kuydak runakuna patronpa wambranta kawashpankuna willanakurkansapa: “Mash kawaychi. Chay shamuykak runaka chakrayuk runapa wambranmi. Tatan wañuptin kay chakra paypa kiparinan tiyan. Kunanlla akuychi wañuchiypachi kay uva chakra ñukanchikunapa kiparinanpa.” ⁸ Chashna willanakushpankuna chay runapa wambranta apirkansapa.

Chaymanta wañuchishpankuna uva chakra washaman wishchurkansapa.

⁹ Chaypina Jesuska tapurkansapa:

—¿Imatatí yuyankichi? Chay chakrayuk runaka ¿imatatí ruranka? Chay chakranman rishpa tukuy kuydak runakunata wañuchinka. Chaymanta chikan runakunata chakranta kunan tiyan kuydanankunapa. ¹⁰ Kankuna ¿manachu Tata Diospa killkadunta leyishkankichi? Chay killkadunpi riman:

“Suk runa wasinta rumimanta ruraptin trabajadorninkuna suk alli sinchi rumita wishchurkansapa mana alli nishpa. Chashna wishchukuptinkunapish chay wasichakuk runaka chay wishchudu rumita wasi kallarinanpi churarkan.

¹¹ Chashna Tata Dios ruraptin sukaman almiranchisapa.”

¹² Chashna Jesus rimaptin chay chiknik runakuna allita entiendirkansapa paykunapa rimashpa chay ejempluta yachachikushkanta. Chayrayku apinayarkansapa. Apiyta munashpapish mana apirkansapachu runakunata manchashpankuna. Chayrayku Jesusta sakishpankuna kutirkansapa.

Jesusta tapurkansapa romano kamachikukta pagarankasapachu manachu nishpa.

(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

¹³ Chaypina chay chiknik runakuna sukaman Jesusta chatayta munashpankuna suk fariseokunawan Herodespa partidaryunkunata kacharkansapa pantachichik mana allita rimananpa. ¹⁴ Chaypina chay kachadu

runakunaka allipi tukushpankuna Jesusta willarkansapa:

—Maestru, ñukaykuna yachanisapa mana llul-lakushpa allimallata yachachikunaykita. Tukuy runakunata yachachinki Tata Diospa munananta rurashpa kawsanankunapa. Kanmi tukuy runakunapa yuyayninkunata allita riksinki. Chayrayku ni pita manchashpa yachachikunki. Kunanka willawaysapa: Roma llaktapi sinchi kamachikuk kullkinikunata mañawaptinkuna ¿allichu manachu pagarakunaynikunapa? ¿Pagarakushasapachu manachu?

¹⁵ Chashna tapuptinkuna Jesuska allita yacharkan allipi tukushpankuna pantachichinayanankunata. Chaypina willarkansapa:

—¿Imapatí pantachichivanayaykankichi? Apamuychi suk kullkita kawanaynipa.

¹⁶ Chay runakuna kullkita kawachiptinkuna Jesuska tapurkansapa:

—¿Pipa uyantatí pipa shutintatí killkaduta kawankichi?

Paykunaka aynirkansapa:

—Roma llaktapi kamachikuk Sesarpa uyanta shutinta kawanisapa.

¹⁷ Chashna ayniptinkuna Jesuska willarkansapa:

—Chay kamachikuk Sesarpa kaktaka payta kuychi. Chaymanta tukuy laya Tata Diospa kaktaka Tata Diosllata kuychi.

Jesus allimata ayniptinkuna chay pantachichinayak runakunaka sukaman almirarkansapa.

Jesus yachachikurkan wañudukuna kawsamunankunata.

(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)

¹⁸ Chaymanta saduseo runakuna rirkansapa Jesuswan parlak. Saduseokunaka yachachikuk-sapa mana ni pi wañushkanmanta kawsamunanta. Chayrayku paykunaka Jesusta willarkansapa:

¹⁹ —Maestru, ñawpa yachachikuk Moiseska yachachikurkan: “Suk kasadu ullku manara ni suk wambrayuk kashpa wañuptin wawkin viyuda kuñadawan kasaranan tiyan. Chaypina chay warmi ullku wambrata wawayaptin wañudupa wambranshina kanan tiyan.” ²⁰ Mash uyariway. Tiyarkan kanchis wawkipura. Chaypina mayor wawkin kasararkan. Chay ullku manara niman suk wambrayuk kashpa wañurkan. ²¹ Chaymanta chay ishkaynin wawkin viyuda kuñadanwan kasararkan. Paypish wañurkan mana niman suk wambrayuk kashpa. Chaypina chay kimsaynin wawkin viyuda kuñadanwan kasararkan. Paypish wañurkan. ²² Tukuy chay wawkinkuna sukmanta sukmanta chay viyuda kuñadanllawan kasararkansapa. Kanchisnintin mana niman suk wambrayuklla wañurkansapa. Chaymanta chay warmipish wañurkan. ²³ Kunanka willawaysapa. Wañudu runakuna kawsamuptinkuna chay kanchis kusanmanta ¿maykan kakpati kanman warminka? Tukuy paykuna chay warmiwan kasaradu karkansapa.

²⁴ Chashna tapuptinkuna Jesuska willarkansapa:

—Kankunaka Tata Diospa killkadunta mana entiendishpa kikikichilla llullachinakunkichi.

Manami yachankichichu Tata Dios sukaman atipak kashpa wañudukunata kawsachimunanta. ²⁵ Tata Dios wañudu runakunata kawsachimushkanwasha mana niman suk ullku niman suk warmi kasarankasapanachu. Sielupi kawsak angelkunashina kawsankasapa.

²⁶ ¿Manachu leyishkankichi Tata Diospa killkadunta? Chaypi riman wañudukuna kawsamunankunata. Chay ramasapa taksha kaspi rawraykak ukumanta Tata Dios Moisesa willarkan: “Ñuka Abrahampa Isakpa Jakobopa Tata Diosninmi kani.” ²⁷ Chashna Tata Dios rimaptin yachanchisapa chay ñawpa awilunchikuna wañushkankunamanta kawsamushpankuna Tata Dioswan kawsaykanankunata. Tata Dioska kawsak runakunallapa Diosninmi. Chayrayku kankunaka sukaman pantakudu kankichi.

Jesus yachachikurkan Tata Diospa kamachikunankunamanta suk ashwan alli kananta.
(Mt 22.34-40)

²⁸ Chaymanta Moisespa killkadunta yachachikuk runa Jesus saduseokunata allita aynishkanta uyarishpa tapurkan:

—Maestru, Tata Diospa kamachikunankunamanta ¿maykantí ashwan alli kasunaynikunapa?

²⁹ Chayta tapuptin Jesuska willarkan:

—Tata Diospa kamachikunankunamanta ashwan alli kamachikunan riman: “Israel runakuna, uyariychi: Kamachiwakninchi Tata Dios suklallami. ³⁰ Tukuy shunku kamachikuk Tata Diosnikita kuyay. Tukuy layata allita rurashpa sukaman munashpa allita yuyaykushpa

payta kuyanayki tiyan.” ³¹ Chaymanta chay ishkaynin kamachikunan riman: “Kikiki kuyanakukshina tukuy runamasikita kuyashpa kawsay.” Kay ishkay kamachikunankuna tukuy kamachikunankunamanta ashwan allima.

³² Chashna willaptin chay yachachikuk runaka willarkan:

—Maestru, allitami rimashkanki. Mana llullakushpa rimanki suklalla Tata Dios tiyananta. Manami paymanta chikan dios tiyanchu. ³³ Tata Diosta kuyashpa animalkunata wañuchishpa altarpí rupachishpa payta kushichinchisapa. Chaymanta ashwan allita Tata Diosta kushichinchisapa tukuy shunku payta kuyashpa sukaman munashpa tukuy layata allita rurashpa allita yuyaykushpa. Tata Diosta ashwanta kushichinchisapa kikinchi kuyanakukshina runamasinchikunata kuyashpa.

³⁴ Chay yachachikuk runa allita kuskanpi aynishkanta uyarishpa Jesuska willarkan:

—Tipillami illashunki Tata Diospa mandunpi yaykunaykipa.

Chashna Jesus willaptin manana ni pi animukurkannachu nimata tapuyta.

Jesus yachachikurkan ashwan sinchi kamachikuk kananta.

(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

³⁵ Chaymanta Jesuska Tata Diospa wasinpi yachachikuykashpa tapurkansapa:

—¿Imapatí Tata Diospa rimananta yachachikuk runakuna rimansapa Tata Diosmanta shamuk salvakuk runa Davidpa miraknin kananta?

36 Tata Diospa Espiritun yanapaptin David rimarkan:

“Tata Dioska kamachiwak runata willarkan:

‘Alli laduynipi ñukawan tantalla tiyariy kamachikunaykipa tukuy chiknishuk runakunata saru saru ruranaynikaman kanta kasushunankunapa.’ ”

37 Chay killkadu rimananpi Davidka rimarkan Tata Diosmanta shamuk salvakuk runa paypa sinchi kamachikuknin kananta. Kikin Davidpa kamachikuknin kaptinka ¿imashnatí paypa miraknin kanman?

Chashna Jesus yachachikuptin aypa runakuna sukaman kushikushpa uyarirkansapa.

Jesus Moisespa killkadunta yachachikuk runakunata piñayarkansapa.

(Mt 23.1-36; Lk 11.37-54; 20.45-47)

38 Jesus yachachikuykashpa willarkansapa:

—Ama munaychichu Moisespa killkadunta yachachikuk runakunata uyariyta. Paykunaka suni llachapankunata churakushpankuna plasakunapi purinsapa. Sukaman munansapa tukuy runakuna manchashpankuna rimachinankunapa. 39 Chaymanta tantanakunankuna wasikunapi ashwan alli bankukunapi tiyarinsapa. Suk fiestaman rishpankuna ashwan alli bankukunapi tiyarishpankuna mikunsapa. 40 Paykunaka alli rurakshina yuyanakushpankunapish viyuda warmikunapa wasinkunata kichunsapa. Chay mana allita ruraykashpa sukaman sunita Tata Dioswan parlansapa runakuna rimanankunapa alli rurak kanankunata. Llullachikuk kaptinkuna

Tata Dioska paykunata ashwan sinchita kastiganankuna tiyan.

Mana nimayuk warmi chaylla tiyapushkanta Tata Diosta kurkan.

(Lk 21.1-4)

⁴¹ Chaymanta suk diya Tata Diospa wasinpi ofrendata churanankuna kajon ladunpi Jesus tiyaridu karkan. Chaypi kawarkan aypa runakuna ofrendankunata churaykaptinkuna. Aypa tukuy layayuk runakunapish aypa kullkita churaykarkansapa. ⁴² Chaypina mana nimayuk viyuda warmi chayarkan. Payka ishkay kullkisillunkunata mana yaka chaniyukta churarkan. ⁴³ Chayta kawashpa Jesuska disipulunkunata kayashpa willarkansapa:

—Ñuka allita willaykichi. Kay viyuda warmika mana nimayuk kaykashpa chay aypa kullkiyuk runakunamanta ashwan alli ofrendata kukushka. ⁴⁴ Chay aypa kullkiyuk runakunaka puchushkan kullkinta Tata Diosta kunsapa. Chay mana nimayuk warmika tukuy tiyapushkanta Tata Diosta kuyashpa kushka. Chayrayku payka Tata Diosta ashwanta kushichin.

13

Jesus rimarkan Tata Diospa wasin urmananta.
(Mt 24.1-2; Lk 21.5-6)

¹ Jesuska Tata Diospa wasinmanta llukshiykaptin suk disipulun willarkan:

—Maestru, mash kaway kay allima rumikunawan ruradu Tata Diospa wasinta.

² Chashna kawachiptin Jesuska aynirkan:

—¿Allitachu kawaykanki kay allima ruradu manllayba wasita? Suk tiempukaman chiknik runakuna tukuy kay rumimanta ruradu wasita urmachinkasapa. Mana niman suk rumi sawapura kiparinkanachu.

Jesus yachachikurkan manara kay allpa kulluptinra imakunatami kawankasapa nishpa.

(Mt 24.3-28; Lk 21.7-24; 17.22-24)

³ Chaymanta Olivos urkuman rishpankuna Jesuska chaypi tiyarirkan. Chay urkuka Tata Diospa wasinmanta kuskanpi karkan. Chaypina Pedruwan Jakobowan Juanwan Andres chikanman rishpa Jesusta tapurkansapa:

⁴—¿Aykapití Tata Diospa wasinta urmachinkasapa? ¿Imakunata kawashpatí yachaymansapa chay rimashkaykita ruranankunata?

⁵ Chaypina Jesuska aynirkansapa:

—Kuydanakuychi ama ni pi llullachishu-naykichipa. ⁶ Manara kutimuptinira aypa runakuna shamunkasapa ñukapi tukushpa willashuknikichi: “Ñukami Tata Diosmanta shamudu salvakuk runa kani.” Chashna rimashpankuna aypa runakunata llullachinkasapa.

⁷ Runakuna chikninakushpankuna kaypi chaypi makanakushpa wañuchinakunkasapa. Chayta yachashpaykichi ama manchakuychichu. Wañuchinakushpa kawsaptinkunapish manara tukunan tiempurachu. ⁸ Suk partipi kawsak runakuna chikan llaktapi kawsakkunawan sukaman chikninakushpa makanakushpa wañuchinakunkasapa. Aypa llaktakunapi allpa

sinchita kuyunka. Chaymanta kaypi chaypi sinchi yarkay tiyanka. Chashna runakuna chaykunawan sukaman sufrishpankuna ashwantara sufrinkasapa.

⁹ Kikikichi kuydanakuychi. Chay tiempu chiknishuk runakuna awtoridarkunapi chatashunkichi. Tantanakunankuna wasikunapi makashunkichi. Ñukata kreyiwashpa kawsashkaykichirayku awtoridarkunapi llaktakunapa ashwan sinchi kamachikukkunapi chatashuk pushashunkichi. Chaypina chay awtoridarkunata atipankichi willayta ñuka salvakuk kanaynita. ¹⁰ Manara kay allpa kulluptin tukuy llaktakunapi yachachikunaykichi tiyan ñuka salvakuk kanaynita.

¹¹ Chay runakuna awtoridarkunaman chatashuk pushashuptikichi ama manchakushpa yuyaychichu imatami willankichi nishpa. Chashna oras Tata Dios yanapashunkichi kuskata rimanaykichipa. Manami kikikichimantachu rimankichi. Tata Diospa Espiritun yanapashunkichi allita rimanaykichipa.

¹² Chaymanta chay tiempu chay runakuna wawkindunata chiknishpa awtoridarkunapi chatankasapa wañuchinankunapa. Suk runakuna wambrankunata chiknishpankuna chatankasapa. Sukuna tatanta mamanta chiknishpankuna wañuchinkasapa. ¹³ Tukuy pi kankunatapish chiknishunkichi ñukata kreyiwashkaykichirayku. Kankuna wañunaykichi diyakaman allita kreyiwashpa kawsaptikichi Tata Dioska kastigumanta salvashunkichi.

¹⁴ Chaymanta Jesuska willarkansapa:

—Tata Diospa wasinpi suk runa sukaman millanapa layata ruranka. Chayta ruraptin kawashpaykichi Judeapi kawsashpaykichi urkukunaman nitikuychi. Kayta leyishpa allita entiendiychi. ¹⁵ Wasikichi altuyninpi kashpaykichika chayllamanta nitikuychi. Ama wasikichipi yaykuychichu nima tiyapushuknikichita surkuk. ¹⁶ Chashna oras chakraykichipi trabajaykashpaykichika chayllamanta nitikuychi. Ama wasikichiman kutiychichu nima lachapaykichita surkuk.

¹⁷ Chay sinchi llakina tiempu okupada warmikuna ñuñuchikuk warmikuna sukaman padesinkasapa. Chayrayku paykunata sukaman llakichini. ¹⁸ Kankunaka Tata Diosta roygaychi ama tamya tiempu nima samana diya nitikunaykichipa. ¹⁹ Chay tiempu sinchi llakina tiyaptin tukuy runakuna sukaman padesinkasapa. Tata Dios kay allpata rurashkanmantapacha manara chay laya llakina tiempu tiyashkanrachu. Nima chay tiempu washan chay laya llakina tiyankachu. ²⁰ Tata Dioska tukuy akllashkan runakunata kuyashkanrayku chay llakina tiempta tukuchanka. Mana utka tukuchaptinka tukuy runakuna wañunmansapa.

²¹ Chaymanta Jesuska yachachikuyllapi katirkan:

—Chay tiempu ichara suk runakuna willashunkichiman: “Mash kawaychi. Kaypinami chaypinami Tata Diosmanta shamudu salvakuk runa.” Chashna willashuptinkuna

ama kreyiyichichu. ²² Aypa runakuna llullachikushpa rimankasapa Tata Diosmanta shamudu salvakuk runakuna kanankunata. Sukkuna llullachikushpa rimankasapa Tata Dios kachamushkanta yachachikunankunapa. Paykunaka rikchak laya almirana milagrukunata rurankasapa. Chayta rurashpankuna Tata Dios akllashkankunatapish llullachinkasapa. ²³ Chay runakuna manara shamuptinkunara ñami willashkaykichina ama paykunata kreyinaykichipa. Chayrayku kuydanakushpa kawsaychi.

*Jesus yachachikurkan imashnami kutimunka.
(Mt 24.29-35,42,44; Lk 21.25-36)*

²⁴ Jesuska yachachikuyllapi katirkan:

—Chay sinchi sufrina tiempu tukuptinna inti tutayanka. Killa manana lusichikunkanachu.

²⁵ Luserukuna sielumanta urmamunkasapa. Sielupi llipyakkuna kuyunkasapa. ²⁶ Chaypina tukuy pi ñukata sielumanta shamudu runata kawawankasapa puyukuna ukunpi shamuptini. Sukaman llipyashpa shamuptini kawawashpankuna yachankasapa tukuy layata rurayta atipak kanaynita. ²⁷ Chaymanta angelninikunata kachashasapa allpapi sielupi kuchun mañankunamanta tukuy aklladuynikunata tantanachinankunapa.

²⁸ Suk igo kaspita kawashpa yachakuychi. Igo ramankuna velachakushpa aypata pankayaptin yachankichi veranu tiempu kananta.

²⁹ Chashnashina tukuy kay willashkaynita kawashpaykichi yachankichi ñuka utka

kutimunaynita. ³⁰ Allita willaykichi: Manarapish kunan kawsak runakuna wañushpankunara tukuy kay willashkaynita kawankasapa. ³¹ Tukuy kay allpa sielukunapish kullunankuna tiyan. Kulluptinkunapish rimashkayni manami tukunkachu. Tukuy rimashkaynita rurasha. ³² Tata Diosllami yachan imay diyami imay orami kutimusha nishpa. Mana ni suk runa nima sielupi kawsak angelkuna yachansapachu. Ñuka Tata Diospa wambran kashpaynipish mana yachanichu aykapimi kutimusha nishpa.

³³ Kankuna mana yachankichichu imay orami shamusha nishpa. Chayrayku allita yuyaykushpa prontanakushpa shuyawaychi.

³⁴ Suk runapa ejemplunta uyariychi. Chay runaka karu llaktaman rinanpa wiwachunkunata kayashpa willan wasinta allita kuydapunankunapa. Sukta sukta willan imatami rurankasapa nishpa. Chaymanta sukta willan punkuta allita kuydananpa. ³⁵ Ñuka iden chay wasiyuk runa kashpayni kankunata sakiykichi. Chayrayku uyari uyari shuyawaychi. Mana yachankichichu imay diyami kutimusha nishpa. Ichara tutayaykaptin shamusha. Ichara chawpi tutata ichara gallo kantanan oras ichara diyapina kutimusha. ³⁶ Tukuy kayta willaykichi shamushpayni ama tarimunaynipa mana allita ruraykaptikichi. ³⁷ Kankunata willanaynita tukuy kreyiwak runakunatapish willaykani: Tukuy tiempu alli prontanakudu shuyawaychi.

Chiknik runakuna paktanakurkansapa Jesusta wañuchinankunapa.

(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Chay tiempu Paskua fiestapa ishkay diyallana illarkan. Tukuy wata Paskua fiesta ukunpi judiyu runakuna amañaksapa mana levadurayuk pankunata mikuyta. Chaypina saserdotekunapa kamachikukninkunawan Moisespa killkadunta yachachikukkuna yuyaykurkansapa llullachishpa Jesusta apishpa wañuchinankunapa. ² Sukkuna rimarkansapa:

—Ama Paskua fiesta ukun wañuchichipachichu fiestaman shamudu runakuna ama turbakushpa piñayawananchikunapa.

Suk warmi Jesuspa umanpi mishkilla asnak wirata icharkan.

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Jesuska Betania llaktaman rishpa suk runa Simonpa wasinpi yaykurkan. Simonka lasaru unkuymanta alliyadu karkan. Chaypina Jesus mesapi mikuykaptin suk warmi yaykurkan. Chay warmika apamurkan yurak rumimanta ruradu botellapi aypa chaniyuk mishkilla asnak wirata. Chay wira nardo shuti kaspimanta ruradu karkan.

Chay warmika chay botellata pakishpa chay mishkilla asnak wirata Jesuspa umanpi icharkan.

⁴ Chayta kawashpa chaypi kak runakunamanta sukkuna piñakushpankuna willanakurkansapa:

—¿Imapatí chay mishkilla asnak wirata usuchishka? ⁵ Ashwan alli kanman karkan kimsa pachak kullkipi rantikushpa chay chaninta mana nimayuk runakunata kunanpa.

Chashna rimashpa chay warmitaka washancharkansapa. ⁶ Jesus washanchashkankunata uyarishpa Jesus willarkansapa:

—¿Imapatí piñayashpa kay warmitaka michankichi? Kay wirata umaynipi ichashpa allitami rurashka. ⁷ Mana nimayuk runakunata tukuy maytapish rishpa tarinkichi munashkaykichi ora yanapanaykichipa. Ñukataka manami tukuy tiempunachu kawawankichi. ⁸ Kay warmika atipashkanta rurashka. Kay mishkilla asnak wirawanka ñami armachiwashkana wañuptini pampawanankunapa. ⁹ Allita willaykichi: Tukuy maypi runakuna ñuka salvakuk kanaynita yachachikushpankuna kay warmi kuyawashpa rurashkantapish parlachikunkasapa. Chashna modomanta tukuy pi paytaka yuyankasapa.

Judas Jesusta rantikurkan wañuchinankunapa.

(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰ Jesuspa chunka ishkay disipulunkunamanta suk karkan Judas Iskariote. Payka Jesusta rantikunayashpa rirkan saserdote awtoridarkunawan parlak. ¹¹ Paykunaka Judas rantikunayananta yachashpankuna sukaman kushikushpa willarkansapa kullkita kunankunapa. Chay oramantapacha Judaska sukaman Jesusta apichichinayarkan. Maskarkan maypimi apichichinka nishpa.

Jesus disipulunkunawan Paskua fiesta mikunata mikurkansapa.

(Mt 26.17-29; Lk 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Kor 11.23-26)

¹² Chay Paskua fiesta kallarinan diya tukuy judiyu runakuna amañanisapa mana nima levadurayuk pankunata mikuyta. Chaymanta Tata Diosta kuyashpaynikuna amañanisapa oveja wawanta wañuchiya. Chay diyana disipulunkuna Jesusta tapurkansapa:

—¿Maypití munanki rinaynikunapa Paskua fiesta mikunanchikunata rurak?

¹³ Chashna tapuptinkuna Jesuska ishkay disipulunkunata willarkansapa:

—Rillaychi llaktaman. Chaypi tinkunakunkichi yaku puyñuta apaykak ullkuwan. Payta katiychi.

¹⁴ Chay runa suk wasipi yaykuptin chay wasiyuk runata willaychi: “Maestruynikuna yachanayan maypishi kay Paskua fiesta disipulunkunawan mikunkasapa.”

¹⁵ Chashna chay wasiyuk runata willaptikichi payka wasi altuyninpi allichadu kuartuta kawachishunkichi. Chaypi mikunanchikunata ruraychi.

¹⁶ Chashna Jesus willaptinkuna paykunaka llaktaman rirkansapa. Chaypina Jesus willashkankunatashina tukuyta tarishpankuna Paskua fiesta mikunata rurarkansapa.

¹⁷ Chaymanta tutayaptinna Jesuska chunka ishkay disipulunkunawan chaypi chayarkan.

¹⁸ Chay mesapi tantalla mikuykashpankuna Jesus willarkansapa:

—Allita willaykichi. Ñukawan tantalla mikuykankichi. Kankunamanta sukmi chikniwak runakunapi rantikuwanka.

¹⁹ Chashna willaptinkuna chay disipulunkuna sukaman llakishpankuna sukmananta sukmananta Jesusta tapurkansapa:

—¿Ñukachu rantikushkayki?

²⁰ Chaypina Jesuska aynirkansapa:

—Chunka ishkay kankunamanta ñukawan tantalla kay kallanapi panninta ñuyuchik runami rantikuwanka. ²¹ Tata Diospa killkadunpi riman runakuna wañuchiwanankunata. Chayrayku ñuka sielumanta shamudu runa kashpayni wañusha. Wañunaynipa kaptinpi chay rantikuwak runata sukaman llakichini. Ashwan alli kanman karkan ama nasinanpa.

²² Chaymanta mikuykashpankuna Jesuska suk panta apishpa Tata Diosta agradesirkan. Chay panta pakishpa disipulunkunata kushpankuna willarkansapa:

—Kay panta mikuychi. Kay panka kuerpuynimi.

²³ Chaymanta Jesus suk vasu vinuta apishpa Tata Diosta agradesirkan. Chayta chaskichiptinkuna disipulunkuna upyarkansapa.

²⁴ Chaypina Jesuska willarkansapa:

—Kaymi yawarnini. Kaywanmi mushuk paktuta rurani. Wañushpayni yawarnini ichakuptin Tata Dioska aypa runakunata uchankunamanta perdonankasapa. ²⁵ Allita willaykichi. Uvamanta ruradu vinuta mana kutin upyashanachu Tatayni Diospa mandunpi kankunawan tantalla mushuk vinuta upyanaynikaman.

Jesus Pedruta willarkan mana riksianta rimananta.

(Mt 26.30-35; Lk 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Chaymanta Tata Diosta kuyashpankuna salmo kantakunata kantarkansapa. Kantashkankunawasha rirkansapa Olivo

urkuman. ²⁷ Chaypina Jesuska disipulunkunata willarkansapa:

—Tata Diospa rimananpi willawanchisapa: “Ovejakuna kuydak runata wañuchisha. Chayrayku tukuy ovejankuna chayta chayta kall-pankasapa.” Chay killkadupi rimashkanshina kunan tuta tukuy kankuna mana kreyiwakshina tukushpa sakiwankichi. ²⁸ Chaymanta ñuka wañushkaynimanta kashkan kawsamushpayni Galilea partiman kankunamanta ñawpakta risha.

²⁹ Chaypina Pedruka Jesusta willarkan:

—Tukuy katishukmasinikuna turbakushpa sakishuptinkunapish ñuka mana nima layapi sakishkaykichu.

³⁰ Chashna Pedru willaptinna Jesuska willarkan:

—Allita willayki. Kunan tutami manarapish gallo ish kay kuti kantaptin kimsa kuti rimanki mana riksiwanaykita.

³¹ Chaypina Pedruka sinchita willarkan:

—Kanwan tantalla wañunaynipish kaptin man-ami nima layapi rimashachu mana kanta riksi-naynita.

Chashna Pedru willaptin tukuy disipulunku-napish idenllata rimarkansapa.

Getsemani wertapi Jesus Tatan Diosta roygarkan yanapananpa.

(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)

³² Chaymanta Getsemani wertaman rirkansapa. Chaypi chayashpankuna Jesuska disipulunkunata willarkansapa:

—Tatayni Dioswan parlak rinaynikaman kaypi tiyarishpa shuyawaychi.

³³ Chashna willashpa suk chikan laduman Pedruwan Santiagowan Juanta pusharkansapa. Chaypina sukaman turbakushpa sinchita llakirkan. ³⁴ Paykunata willarkansapa:

—Sukaman llakishpayni wañukshina mallinakuni. Kankuna kayllapi kiparishpa rikchadulla shuyawaychi.

³⁵ Chaypina urasillumán Jesuska rirkan. Chaypi kumurayarkan urkun allpapi takakunankaman. Tatan Diosta roygarkan pay munaptin ama chay sinchi nanayta mallinanpa. ³⁶ Tatan Diosta roygarkan:

—A, Tatayni, kan tukuy layata atipanki rurayta. Munashpaykika salvaway ama sukaman padeshinaynipa. Padesishpaynipish munani kanpa munanaykillata rurayta. Manami munanichu ñukapa munanaynita rurayta.

³⁷ Chayta Tata Diosta willashkanwasha Jesuska chay kimsa disipulunkunapa ladunman kutirkan. Puñuykaptinkuna tarishpankuna Pedruta willarkan:

—Simon, ¿puñuykankichu? ¿Manachu niman suk orata mana puñushpa atipashkanki Tata Dioswan parlayta? ³⁸ Mana nima puñushpa Tata Diosta mañaychi supay ama uchallichishunaykichipa. Kankunaka sukaman munankichi Tata Diosta mañayta. Chaykamanka utka shaykunkichi.

³⁹ Chashna willashpankuna Jesuska kashkan rirkan Tatan Diosta roygashkan layallata roygak.

⁴⁰ Chaymanta chay kimsa disipulunkunaman kutishpa kashkan tarirkansapa sukaman

puñuykaptinkuna. Paykunaka puñuyta mana muchurkansapachu. Chayrayku mana yacharkansapachu imatami ayninkasapa nishpa.

⁴¹ Chaymanta Jesus kimsaynin kuti puñuduta tarishpankuna willarkansapa:

—¿Kunankamanchu puñuykashpa samaykankichi? Chaylla kachun. Ñami orayni chayamushkana ñukata sielumanta shamudu runata uchasapa runakunapi apichichiwanankunapa.

⁴² Atarimuychi. Akuychina. Ñami shamuykanna chay rantikuwak runaka.

Chiknik runakuna Jesusta apishpa pusharkansapa.

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Jesus chayta rimaykaptinllara disipulun Judaska aypa runakunata pushashpankuna chayarkan. Paykuna kaspikunawan ishkantin ladupi filuyuk machetikunata apashpa rirkansapa Jesusta pushak. Rirkansapa kamachikuk saserdotekunawan Moisespa kamachikunankunata yachachikuk runakunawan judiyukunapa ansianunkuna kachaptinkuna.

⁴⁴ Judaska pusharkan chay runakunata allita yachachishpankuna: “Suk runata muchaptini yachankichi pay kananta. Paytami allita apishpa pushankichi.” ⁴⁵ Chashna Judas paykunata yachachishpa Jesusta ladunchashpa willarkan:

—¡Maestru!

Chashna willashpa mucharkan.

⁴⁶ Chaypina chay runakuna Jesustaka apirkansapa pushanankunapa. ⁴⁷ Chayta kawashpa Jesuswan purik runa machetinta

apishpa suk runapa rinrinta tipipurkan. Chay runa karkan sinchi kamachikuk saserdotepa wiwachun.

⁴⁸ Chaypina Jesuska chay pushanayak runakunata tapurkansapa:

—¿Imapatí kaspikunata machetikunata apamushkankichi apiwanaykichipa? ¿Ariya ñukachu suwa wañuchikuk runa kani? ⁴⁹ Tukuy diya Tata Diospa wasinpi yachachikuykaptini mana chaypi apiwashkankichichu. Ñawpa yachachikukkuna Tata Dios rimashkanta killkarkansapa kashna apiwanaykichipa. Chay killkashkankunashina kunan apiwaykankichi wañuchiwanaykichipa.

⁵⁰ Tukuy disipulunkuna Jesusta apishkankunata kawashpankuna sapallanta sakishpankuna nitikurkansapa. ⁵¹ Suk wayna sabanasllanwan wankunakushpa katiykarkan. Chay Jesusta pushak runakuna payta apirkansapa. ⁵² Chashna apiptinkuna chay sabanasninta sakishpa llatanlla nitikurkan.

Chay ashwan sinchi kamachikuk saserdoteman Jesusta pusharkansapa.

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵³ Chay aypa runakuna Jesusta apishpa pusharkansapa ashwan sinchi kamachikuk saserdotepa wasinman. Chaypi saserdotekunapa kamachikukkunawan Moisespa killkadunta yachachikuk runakunawan judiyukunapa ansianunkuna tantanakurkansapa.

⁵⁴ Jesusta pushaptinkuna Pedruka karumanta katishpa kamachikuk saserdotepa wasin pampapi yaykurkan. Tata Diospa wasinta kuydak runakuna chay pampapi tiyaridu ninapi mashakuykarkansapa. Pedrupish paykunapa ladunkunapi rirkan tiyarik mashakunanpa.

⁵⁵ Chay wasi ukupi saserdotekunapa kamachikukninkunawan tukuy awtori-darkuna tantanakurkansapa. Chaypina tapunakurkansapa imashnami Jesusta chatankasapa wañuchinankunapa. Chashna tapunakushpankunapish mana nima uchanta tarirkansapachu chatanankunapa.

⁵⁶ Aypa runakuna llullakushpa Jesusta chataptinkunapish sukpish sukpish chikan layata rimarkansapa. ⁵⁷ Chaypina suk runakuna shayarishpa llullakushpa Jesusta chatarkansapa:

⁵⁸ —Ñukaykuna uyarishkanisapa kay Jesus rimashkanta: “Ñukami runakuna rurashkankuna Tata Diospa manllayba wasinta urmachisha. Chayta urmachishkayniwasha kimsa diya ukun tukuchasha kashkan rurayta. Mana runakuna rurashkan layatachu rurasha.”

⁵⁹ Chashna chatashpankunapish mana atiparkansapachu chay layallata chatayta.

⁶⁰ Chaypina saserdotekunapa ashwan sinchi kamachikukninkuna chawpinkunapi shayarishpa Jesusta tapurkan:

—¿Manachu nimata aynikunki? ¿Imatati chatashuykankisapa?

⁶¹ Chaypina Jesuska upallalla uyarirkan. Mana

nimata ayniptin chay sinchi kamachikuk saserdoteka kashkan tapurkan:

—¿Ariya kanchu kanki shuyaykanaynikuna salvakuk kuyanaynikuna Tata Diospa wambran?

⁶² Chashna tapuptin Jesuska aynirkan:

—Ariya, ñukami kani. Kankuna ñukata sielumanta shamudu runata kawawankichi tukuy laya atipak Tatayni Diospa ladunpi tiyariptini. Kawawankichi puyukuna ukunpi kashkan shamuptini.

⁶³ Chashna Jesus willaptin chay sinchi kamachikuk saserdoteka sukaman piñakushpa sawa llachapanta llikirkan. Chayta rurarkan tukuy chay runakuna yachanankunapa sukaman piñakunanta. Chaymanta chay kamachikukmasinkunata willarkansapa:

—¿Imapatí ashwan chatakuk runakunata maskashunchisapa? ⁶⁴ Kankunami rimashkanta allita uyarishkankichi. Kay runaka chashna rimashpa Tata Diostami sukaman piñachishka. ¿Imatati yuyankichi?

Chashna tapuptinkuna paykunaka suk layallata aynirkansapa:

—¡Payka uchayukmi chayrayku wañunan tiyan!

⁶⁵ Chaypina sukkuna Jesustaka tukaycharkansapa. Sukkuna ñawinta arkapushpankuna makashpa willarkansapa:

—May willawaysapa pimi waktashuykan.

Tata Diospa wasinta kuydak runakunapish Jesusta uyanpi lapyarkansapa.

Pedru kimsa kuti rimarkan Jesusta mana riksinanta.

(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

66 Chay wasi altuyninpi Jesusta asichiykaptinkuna Pedruka uray pampapi karkan. Chaypina chay sinchi kamachikuk saserdotepa shipash wiwachan shamurkan.
67 Pedru ninapi mashakuykaptin chay warmika kawashpa willarkan:

—Nasaretmanta runa Jesuswan kanpish tanta-lla purishkanki.

68 Chashna willaptin Pedruka llullakushpa willarkan:

—Mana riksinichu. Nima yachanichu pipami willawaykanki nishpa.

Chayta rimashpa chay wasi punkuman llukshirkan. Chaypi kaptin suk gallo kantarkan.

69 Chaymanta chay shipash Pedruta kashkan kawashpa chay runakunata willarkansapa:

—Kay runapish Jesuspa purikmasinmi.

70 Pedru kashkan llullakushpa rimarkan mana riksinanta. Chay washan chaypi runakuna Pedrutaka kashkan willarkansapa:

—Deverasmi kanpish kanki Jesuspa purikmasin. Galileamanta runami kanki.

71 Chaypina Pedruka jurashpa rimarkan:

—Ñukaka manami riksinichu chay willawaykanaykichi runata.

72 Pedruka chayta rimaykaptinlla kashkan gallo kantarkan. Chayta uyarishpana Pedruka yuyarkan Jesus willashkanta: “Manarapish gallo ish kay kuti kantaptin kimsa kuti rimanki mana riksiwanaykita.” Chayta yuyashpa sukaman llakishpa wakakurkan.

15

Jesusta pusharkansapa Pilatoman.

(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Chaymanta pakariykaptinna kamachikuk saserdotekunawan judiyu ansianukunawan Moisespa killkadunkunata yachachikukkuna tantanakurkansapa. Paykunaka Jesusta watashpa pusharkansapa gobernador Pilatoman.

² Chaypina Pilatoka Jesusta tapurkan:

—¿Kanchu judiyu runakunapa ashwan sinchi kamachikuknin runa kanki?

Chashna tapuptin Jesuska aynirkan:

—Ariya, ñukami kani.

³ Chaypina kamachikuk saserdotekunawan judiyu ansianukuna Jesusta sukaman chatarkansapa.

⁴ Chashna chataptinkuna Pilatoka Jesusta kashkan tapurkan:

—¿Imapati chatashuk runakunata mana ayninki? Mash uyariy. Kay runakunaka rikchak layata chatashuykankisapa.

⁵ Pilato tapuptin pish Jesuska mana nimata aynirkanchu. Chayrayku Pilatoka sukaman almirarkan.

Chiknik runakuna Pilatota roygarkansapa Jesusta wañuchichinanpa.

(Mt 27.15-31; Lk 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Tukuy wata Paskua fiesta ukun Pilato amañarkan karselmanta suk runata kachariyta. Runakunata tapuksapa maykan runatami kacharinka nishpa.

⁷ Chay tiempu karselpi aypa wichkadu runakunawan suk runa Barrabas karkan. Chay runakuna romano

gobiernuta mana kasunayashpankuna soldadunkunawan makanakurkansapa. Chay makanakuypi soldadukunata wañuchirkansapa. Chayrayku karselpi wichkadu karkansapa. ⁸ Chaypina aypa runakuna tantanakushpankuna Pilatota roygarkansapa amañashkantashina suk runata karselmanta kacharinanpa. ⁹ Chayta roygaptinkuna Pilatoka tapurkansapa:

—¿Munankichichu kay sinchi kamachishuknikichita kacharinaynipa?

¹⁰ Pilatoka allita yacharkan kamachikuk saserdotekuna Jesusta chiknishpankuna chatashkankunata. Chayrayku chayta tapurkansapa.

¹¹ Chaypina kamachikuk saserdotekunaka chay aypa tantanakudu runakunata sukaman willarkansapa Pilatota roygankunapa Barrabasta kacharinanpa. ¹² Barrabasta kacharinanpa roygaptinkuna Pilatoka kashkan tapurkansapa:

—¿Imatátí kay Jesusta rurasha? Paypa riman-kichi sinchi kamachishuknikichi kananta.

¹³ Chashna tapuptinkuna kashkan sinchita rimashpa willarkansapa:

—¡Kruspi chakatachiy!

¹⁴ Chaypina Pilatoka tapurkansapa:

—¿Ima mana allitatí rurashka wañuchichinaynipa?

Chaypina chay runakuna ashwan sukaman sinchita rimashpankuna kashkan willarkansapa:

—¡Kruspi chakatachiy!

15 Chay runakuna sukaman piñakushpa kapariptinkuna Pilatoka paykunata kushichinayashpa Barrabasta kacharirkan. Chaymanta Jesusta suk karawaskawan asutichishkanwasha soldadukunata willarkan suk kruspi chakatashpa wañuchinankunapa.

16 Chaypina soldadukuna Pilatopa wasin pampanman Jesusta pusharkansapa. Chaypi aypa soldadumasinkunata tantanachirkansapa Jesusta asichinankunapa. 17 Kamachikukkunapa puka llachapata mudachishpankuna umanpi kashayuk waskamanta awadu koronata churapurkansapa. 18 Sukaman asichishpankuna ñawpakninpi kunkurikushpa willarkansapa:

—Kanmi judiyu runakunapa ashwan sinchi kamachikuknin kanki.

19 Chaypina soldadukuna Jesusta tukaycharkansapa. Suk pintuwan umanpi waktarkansapa. Kuyak tukushpankuna ñawpakninpi kunkurikurkansapa. 20 Sukaman asichishkankunawasha chay puka llachapata surkupushpankuna kashkan kikinpa llachapanta mudachirkansapa. Chaymanta pusharkansapa suk kruspi chakatak.

*Kruspi chakatashpa Jesusta wañuchirkansapa.
(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Jn 19.17-27)*

21 Chaymanta Sirene llaktamanta runa Simon chakranmanta kutiykarkan. Jesusta kruspi chakatak pushaykaptinkuna Simonka chayta riykarkan. Paypa wambrankuna Alejandrowan Rufo karkansapa. Chay

soldadukuna Simonta apishpankuna Jesuspa krusninta wantuchirkansapa.

²² Jesusta pusharkansapa suk taksha urku Golgotaman. Chay Golgota shuti judiyu rimananpi riman Uma Poto. ²³ Chaypina ayakwan chakrudu vinuta Jesusta upyachinayarkansapa susuchinanpa. Upyachinayaptinkunapish Jesuska mana munarkanchu upyayta.

²⁴ Chaypina soldadukunaka Jesusta kruspi chakatarkansapa. Paypa llachapankunata patumanakunankunapa pukllarkansapa yachanankunapa pipami kiparinka nishpa.

²⁵ Las nueve oras kaptin Jesusta chakatarkansapa. ²⁶ Jesuspa uman kuskapi churarkansapa suk killkaduta tukuy runakuna yachanankunapa imapami wañuchishkasapa nishpa. Chay killkadupi rimarkan: “Kay runaka judiyu runakunapa ashwan sinchi kamachikukninmi.”

²⁷ Jesuspa ishkantin ladunpi ishkay suwa runakunatapish chakatarkansapa. ²⁸ Tata Diospa rimananpi killkadu karkan: “Mana alli rurak runakunawan tantallata wañuchinkasapa.”

²⁹ Aypa runakuna rirkansapa Jesusta kawak. Paykunaka umankunata kuyuchishpankuna Jesusa asichishpankuna willarkansapa:

—¡Ja, mash kaway! Kanmi rimashkanki Tata Diospa manllayba wasinta urmachishpayki kimsa diya ukunlla kashkan ruranaykipa. ³⁰ Kunanka kikikilla chay krusmanta urayamushpa salvanakuy.

³¹ Chashnalla kamachikuk saserdotekunawan Moisespa killkadunta yachachikuk runakunaka Jesusta asichishpa willarkansapa:

—Payka aypa runakunata salvashkasapa. Kunanka kikin mana atipanchu salvanakuyta.

³² Shuyananchikuna salvakuk runa kashpaka krusmanta urayamuchun. Urayamushkanta kawashpanchikunara kreyishunchisapa sinchi kamachiwakninchikuna kananta.

Chaypina chay ishkay ladunpi chakatadu suwakunapish Jesusta asichirkansapa.

Jesus kruspi wañurkan.

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Jesus kruspi chakataduna kaptin chawpi diyamantapacha las tres de la tardikaman sukan tuta likidu tukurkan. ³⁴ Chay oraslla Jesuska sinchita rimarkan: “Eloi, Eloi ¿lama sabaktani?” Chay rimakushkan judiyu rimananpi riman: “Tata Diosnini, Tata Diosnini ¿imapatí sakiwashkanki?”

³⁵ Chay rimashkanta uyarishpana chay runakuna willanakurkansapa:

—Uyariychi, kay runaka ñawpa yachachikuk Eliyastami kayaykan.

³⁶ Chaypina suk runa kallpashpa pintupa puntanta chiktarkan utkuta churananpa. Chayta ayak likidu vinupi sumichishpa Jesuspa shiminpi churarkan shukunanpa. Chayta rurashpa sukunata willarkansapa:

—¡Upallayaychi! Akuychi kawaypachi Eliyas shamunkachu manachu krusmanta urayachik.

³⁷ Chaypina Jesuska sinchita kaparikushpa wañurkan. ³⁸ Jesus wañushkan oralla Tata Diospa

wasinpi warkudu arkana llachapa llikikurkan. Anankinmanta urayninkaman llikikurkan chay alli arkadu kuartu rikurinampa.

³⁹ Soldadukunapa kapitanninkuna Jesuspa ñawpakninpi shayaridu karkan. Jesus wañuptin kawashpa rimarkan:

—¡Deverasmi kay runaka Tata Diospa wambran kashka!

⁴⁰ Aypa warmikunapish karullamanta Jesus wañushkanta kawarkansapa. Chay kawak warmikunamanta Mariya Magdalenawan chay wayna Santiagopa Josepa mamankuna Mariyawan Salome karkansapa. ⁴¹ Jesus Galileapi yachachikuykaptin tukuy chay warmikuna payta katishpankuna sukaman sirvirkansapa. Chaymanta Jesus Jerusalenman riptin aypa warmikuna katirkansapa.

Suk machaypi Jesusta pamparkansapa.

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Manara samana diya kallariptin chay fiestapa prontanakunankuna diya amusayaykarkan.

⁴³ Chaypi tiyarkan Arimatea llaktamanta Jose. Chay Jose judiyukunapa sinchi kamachikuninkuna karkan. Paypish shuyaykarkan Tata Diosmanta sinchi kamachikuk runa shamunanta. Chay Joseka Pilatoman rirkan Jesuspa kuerpunta mañakuk. ⁴⁴ Chayta mañaptin Pilatoka Jesus utka wañushkanta yachashpa sukaman almirarkan. Chaypina allita yachanayashpa soldadunkunapa kapitanninkunata kayachirkan tapunanpa deveraschu Jesus wañushkana nishpa. ⁴⁵ Chay

kapitan deveras wañushkanta willaptin Pilatoka willarkan Jesuspa kuerpunta Joseta kunanpa.

⁴⁶ Chaypina Joseka suk allima yurak sabanasta rantirkan. Chaywan Jesuspa kuerpunta krusmanta urayachimushpa wankurkan. Allita wankushpa pusharkan atun rumipi aspidu machaypi churak. Chaypi churashkanwasha punkunta manllayba rumiwan allita wichkarkan.

⁴⁷ Mariya Magdalenawan Josepa maman Mariya chaypi churashkanta kawarkansapa.

16

Jesus wañushkanmanta kawsamurkan.

(Mt 28.1-10; Lk 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Chaymanta samana diya washan Mariya Magdalena Santiagopa maman Mariyawan Salomewan rirkansapa mishkilla asnak wirata rantik Jesuspa kuerpunta tupapunankunapa.

² Chaypina semana kallarinan diya pakariykaptin inti chayrak llukshimuykaptin Jesusta pampashkankunaman rirkansapa. ³ Paykunaka riykashpankuna willanakurkansapa:

—¿Pití machaypa punkunmanta chay manllayba rumita ashuchipanchimansapa?

⁴ Chaypi chayashpankuna kawarkansapa chay punku wichkana manllayba rumita ña ashuchidutana. ⁵ Chay machay ukuman yaykushpankuna alli ladunpi suk wayna tiyariduta kawarkansapa. Payka suni yurak llachapayuk karkan. Chay warmikuna payta kawashpankuna sukaman manchakurkansapa.

⁶ Chaypina chay waynaka willarkansapa:

—¡Ama manchakuychichu! Ñuka yachani shamushkaykichita Nasaretmanta Jesusta kruspi chakatadu kashkata kawak. ¡Ñami payka kawsamushkana! Mananami kaypinachu. Mash kawaychi maypicha churashkankunata. ⁷ Kunanka disipulunkunata Pedrutapish rillaychi willak Jesus Galileaman kankunamanta ñawpakta rinanta. Chaypi willashushkaykichishina payta kawankichi.

⁸ Chayta willaptinkuna chay warmikunaka chay machaymanta llukshishpa kallparkansapa. Manchakuyninkunawan sukaman chukchukushpankuna manara ni pita kawashkankunata parlachirkansaparachu.

Jesus Mariya Magdalenapi ishkay disipulunkunapi rikurirkan.

(Jn 20.11-18)

⁹ Chaymanta semana kallarinan diya Jesus kawsamushkanwasha tutupachalla Mariya Magdalenapi rikurirkan. Chay Mariyamanta ñawpa tiempu Jesus kanchis supaykunata llukshichipurkan. ¹⁰ Chaypina Mariyaka Jesuspa purikmasinkunata rirkan willak paypi Jesus rikurishkanta. Paykuna manara kawsamushkanta yachashpara llakishpa wakaykarkansapa. ¹¹ Mariya Jesusta kawsamuduta kawashkanta willaptinkunapish mana kreyirkansapachu.

Jesus ishkay purikmasinkunapi rikurirkan.

(Lk 24.13-35)

¹² Chaymanta ishkay purikmasinkunapi Jesuska rikurirkan. Paykunaka chakraman

riyarkansapa. ¹³ Jesus paykunapi rikuriptin kutirkansapa purikmasinkunata willak Jesusta kawashkankunata. Chashna willaptinkunapish mana nima kreyirkansapachu.

Jesus disipulunkunata yachachirkansapa.

(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Chay washa chunka suk disipulunkuna mesapi mikuykaptinkuna paykunapi Jesusta rikurirkan. Paykunata piñayarkansapa mana kreyikuk sinchi shunku kashpa kawsamushkanta kawashka runakunata mana kreyiptinkuna.

¹⁵ Chaypina willarkansapa:

—Rillaychi tukuy allpapi kawsak runakunata willak ñukata kreyiwak runakunata kastigumanta salvanaynita. ¹⁶ Suk runakuna kreyiwashpa bawtisakuptinkuna uchankunamanta salvasha.

Suk runakuna mana kreyiwaptinkuna kastigasha. ¹⁷ Ñukata kreyiwashpa kawsashpaykichi atipankichi shutinipi supaykunata runakunamanta llukshichiyta.

Mana yachashkaykichi laya rimanakunapi rimakunkichi. ¹⁸ Machakuykuna mana nimanachishunkichichu. Ima venenotapish up-yachishuptikichi mana nimanachishunkichichu.

Chaymanta unkudukunapa umankunapi makikichita churaptikichi alliyankasapa.

Jesus sieluman kutirkan.

(Lk 24.50-53)

¹⁹ Jesus tukuy chayta disipulunkunata willashkankunawasha Tata Dioska sieluman pusharkan. Chaypi alli ladunpi tiyachirkan.

²⁰ Chaymanta Jesus willashkankunashina

disipulunkuna tukuy mayta rirkansapa
yachachikuk. Jesus yanaparkansapa
milagrukunata ruranankunapa runakuna
yachachikushkankunata kreyinankunapa.
Chayllami kashka.

**Tata Diospa Mushuk Rimanan
New Testament in Quechua, San Martín
(PE:qvs:Quechua, San Martín)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, San Martín

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, San Martín

qvs

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, San Martín

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

9ea4ef1e-a918-53b9-8a27-dffea7bcf6f6